

TRIBUNA

REDACTIA
și ADMINISTRATIA
Deak Ferenoz-utca 26,
INSEKTIUNILE
se primesc la adminis-
trație.
Mulțumite publice și Loc de
schimb costă fiecare ziar 20 fill.
Manuscripte nu se in-
polază.
Telefon pentru oră și
somnitat 502.

Chestiuina contelui Apponyi.

Contele vagi și flexibile, cu obișnuita precizie a tuturor oamenilor politici, când vorbesc de chestia națională, contele Apponyi a atins o latură a chestiunii. A vorbit de *asimilare*. Nu a fost singura parte a tezei pe care a atins-o. Teza principală a discursului său este mai clară și mai logică decât a contelui. Contele acesta nu admite pentru noi drepturi *individuale*, nu însă *colective*. E cunoscuta teză a lui Bánffy, trebuie prin urmare discutată sau

ca altă teză a cuvântării sale în cadrul partidelor naționale în care el e mai puțin decât contele Tisza.

Contele Apponyi ne tăgăduiește și el de a forma partide naționale, fie și în grupare proprie și unitară, ci într-un partid național românesc, sau chiar într-un partid ungiuresc sau chiar în multe, cum îi călăuzește simpatia. Când nu va mai exista partid, nici măcar o grupare sau nuanță, când deputații români vor fi împărțiți în patru-cinci partide ungiurești între ele la cuțite atunci vor începe deci tratativele pentru pace. Sau ne spune nici Apponyi, nici Tisza, că deputații români din diferitele grupări se vor aduna ca grupare, ca factor de a vorbi, măcar în chestiile ro-

mânești, în numele poporului nostru, atunci ar însemna că grupul acesta e recunoscut ca grupare de caracter naționalist — și asta nu se poate admite, după cei doi conți. Dacă însă nu se vor aduna la un loc nu vor putea lua nici hotărâri comune — atunci o discuție va fi imposibilă fizicește.

El zice: vreau să fac pace dar cu condiția să nu am cu cine discuta asupra ei.

E cea dintâie din greșelile logicii contelui Apponyi și prima piedică a »păcii« sale.

Dar contele merge și mai departe. El cere deputaților români cari intră în partide ungiurești un adevărat examen de conștiință. Ei trebuie să declare că primesc drepturile de limbă ungiurească ale statului și să se lapede cu desăvârșire de satana gândurilor subversive contra posesiunilor de fapt (cari nu sânt și de *drept*) ale limbii ungiurești în viața statului. Va să zică domeniul de drepturi pe cari limba ungiurească îl stăpânește azi, nu poate fi redus, ci cel mult întins și mărit. Aceste sânt condițiile în baza cărora el vrea să facă »pace«.

Un comentariu este de prisos pentru vederile astea. Contele Apponyi declară că este dispus să intre cu noi în tratative și să discute punctele păcii dar cu o condiție: ca noi să renunțăm din capul locului la orice pretențiune. »Soluțiunea« asta este — nu-i așa? — foarte simplă și mai ales foarte hazlie, deși găsim că maestrul Caragiale, a formulat-o cu mai mult spirit.

— Cerem revizuirea constituției, cu condiția

să nu se schimbe nimic! strigă unul în »Scrisoarea pierdută«, mi-se pare.

Va să zică asupra acestei soluții nu se poate discuta, ci cel mult glumi.

Ceia ce ne interesează e chestiunea asimilării morale a cetățenilor de altă limbă. Apponyi spune că nu se va putea obține nimic prin succese pur externe. Trebuie cimentată mai întâi legătura sufletească între ungiuri și celelalte neamuri. Numai după realizarea acestei asimilări sufletești, se pot obține și celelalte »rezultate« se poate realiza pacea adevărată și trainică.

Adaugăm însă că nu știm dacă am re-zumat ideile contelui Apponyi întocmai, căci cu obișnuita-i echivocitate, într'un pasaj al discursului nu găsim numai termenul de asimilare »sufletească« ci și »națională« ca premisa păcii. Să admitem însă că dânsul s'a gândit într'adevăr numai la asimilarea sufletească și că termenul asimilării naționale este o greșeală a oratorului sau a gazetei din care reproducem.

Ce trebuie să înțelegem prin asimilarea sufletească? Renunțarea la orice gând de desfacere de țara asta, la orice dorință de a schimba starea actuală a lucrurilor și sentimentul dragostei sincere pentru țară pentru întocmirile și așezămintele ei.

Asimilarea sufletească trebuie să se manifeste în multe forme. Trebuie să fie un sentiment de dragoste către cetățenii de altă limbă, răsarită din conștiința că cu toată deosebirea națională, sântem membrii aceleiaș familii politice. Trebuie să fie un sentiment de mândrie și mulțumire de a

Viața literară.

Unul critic de talent. — Dl. Anghel este un ziarist. — Care trebuie să ne fie pălina față de o revistă provincială?

De H. Chendi.

Într-o trecută am mai dus la mormântul unui tânăr scriitor, pe Al. Antemireanu. Cosciugul era mai mult ziarist decât literat. Și asta din cauza că Antemireanu, cel puțin de cinci ani încoace, a părăsit țara și s'a refugiat într'o redacție ponde forțele lui, atât de mult făgăduitoare, s'au pulverizat de abinele. În mormântul lui a fost sinceră, cu flori și cu lacrimi de cum se conveniau unui talent secerat prea din câmpul vieții.

Întreaga întreagă a lui Antemireanu a fost un acord de orchestră, care a clipă și se întrupe deodată brusc, fără mai auzi. O preamărire scurtă și zgomoasă a vieții ideale și a tinereții, un imn scris și proză, a fost toată viața lui redusă la un singur lucru, șapte ani de muncă mai intensă. Apariția și felul lui de a retragea din viață și dispația preamărire într'o lumină romantică și-l făcea să se rănduiească în goana spre ideal.

Într-o vreme, Antemireanu a vădat frumosul în versurile lui, iscălite Elvira Sântă. Este în adevăr o visare nesfârșită a unei vii bune. Viața fantastică din evul mediu, cu Alhambra, Grenada și cu Lohen-

grin, îl inspira și îi smulgea strofe pline și curgătoare. Din vreme legendare crea povestiri fantastice, pe cari le iscălea Hjalmar. Infinitul nedeslușit, stingerea eternă, amurgul vieții și neantul formau pururea atmosfera vagă, în care își legăna iluziile cu preferință. Și când se cobora din înălțimi acestea și vedea belșugul de viață în jurul său, știa s'o guste și pe aceasta din plin și s'o cânte:

De ce nu poți să-nmărmurești pe veci,
În neînflorita floare a vieții,
Și niciodată fruntea să nu-ți pleci
Sub recea sărutare-a bătrâneții?
Să fii în veci o stea a dimineții!

Neapărat valoarea lui Antemireanu nu este a se căuta nici în versurile lui, nici într'un roman de foileton înmormântat în coșoanele »Epocei«, ci în partea critică a muncii lui. Spirit ales de observare și bine pregătit prin citirea lui Lemaitre, Brunetiére și Faguet, Antemireanu s'a făcut apărătorul cald al artei pentru artă: el a făcut literatură de dragul literaturii, critică numai de dragul criticii și n'a urmărit scopuri sociale, sau, cum zice el însuși, »n'am făcut din artă o premisă pentru o concluziune economică«.

Vederile critice ale lui Antemireanu, exprimate totdeauna îngrijit și răspândite prin »Floarea albastră«, prin ziare și într'un volum special, își au rațiunea lor. El a combătut materialismul odios și »mociroa naturalistă« importată din Franța, propagând în schimb dorul și nostalgia de cerul albastru. El a luptat pentru frumosul absolut și transcendent și pentru întoarcerea la romantism. Reflexiile aceste, dintr'un suflet curat

și tînăr, se amestecă apoi cu considerații de filosofie morală, politică și socială și cu sfaturi practice în materie de moravuri literare.

Capitulul acesta de idei și de sentimente ni l arată pe regretatul scriitor ca pe un idealist luptător pentru bine și frumos. A fost poate prea puțin pozitiv și a știut să se coboare prea puțin în inima mișcărilor noastre literare, pentru a și aplica ca rezultat unele din teoriile sale. Când însă se va scrie Istoria vremii noastre și se vor cerne toate frământările, întrebând pe fiecare de partea originală, cu care a contribuit la opera comună, nu se va putea trece peste numele lui Antemireanu, ci i-se va rezerva o pagină duioasă de recunoștință.

O polemică aprinsă a avut loc zilele aceste în presă în jurul unor articole de acerbă critică socială ale d-lui D. Anghel, apărute în revista săptămânală »1907«. Pe cum se știe, d. D. Anghel de mult nu mai este numai cântărețul liric și duos al florilor și nici visătorul sentimental, care plutește exclusiv în sfere eterice. Din orizonturile albastre el s'a coborât pe pământul real, scrie de câți va ani încoace o proză din cele mai alese și ia parte activă la discuțiile din jurul problemelor de actualitate. Temperament eminent combativ, spirit subțire și cu o pronunțată nuanță de sarcasm, articolele lui polemice taie adânc și forma lor literară le înlesnește răspândirea. Cele două articole din »1907«, cari sânt acum obiect de discuție al câtorva ziare, sânt de natura aceasta. În cel dintâi, Anghel ne expune, în contururi drastice, povestea socialismului leșan de pe vremuri, cu tot alaiul, cu toată mări-

face parte din statul acesta. *Civis hungaricus sum*, trebuie să zică cu mândrie orice cetățean când va merge în străinătate. Asta ar fi *asimilația sufletească*, credem noi așa cum o va fi înțelegând contele Apponyi.

E foarte frumos țelul acesta pe care îl pune el politicii ungurești, și are deplină dreptate; asimilarea sufletească este condiția prealabilă a împăcării dintre unguri și români și numai după ce ea va fi realizată deplin, se va putea vorbi de succese reale în politica față cu națiunile nemăghiare.

Dar nouă ni se pare că contele face și aici o mare greșală de logică. El face o inversiune, căci pune *efectul* înainte de *cauză*. Asimilarea sufletească trebuie să aibă cauzele ei bine hotărâte, ca orice proces psihologic. Trebuie să precede înăturarea tuturor nemulțămirilor, trebuie să întâi îndepărtate toate punctele de conflict și numai după aceasta se va putea forma pe încetul starea sufletească a asimilării sufletești. Ea trebuie să răsară dintr-o stare de mulțămire desăvârșită, trebuie să fie rodul ei.

Contele Apponyi însă procedează invers. El vrea să răsară mai întâi rodul și să creieze pe urmă din puterea sa tot ce-i lipsește și trebuie să-l precede: floarea trupina și rădăcina. El vrea ca cele două tabere cari se combat de atâta timp să se îmbrățișeze, să se sărute fără de veste și pe urmă să puie armele din mână și să discute condițiile de pace. Iar pe de-asupra când ar fi să se discute pacea, el ne cere să renunțăm din capul locului la orice dorință din parte-ne, cum a văzut mai sus.

Aceasta-i »pacea« contelui Apponyi. El vrea să facă pace cu noi cu condiția ca să ne dizolvăm ca partid ca să nu putem negocia asupra păcii. El este gata a ne acorda orice, cu condiția ca să nu cerem nimica. În sfârșit ne cere asimilarea sufletească, dar promite să creieze numai *ulterior* condițiile din cari poate răsări asimilarea.

rea și căderea lui și cu toate figurile ajunse celebre în cadrul acela. În cel de al doilea articol ne zugrăvește viu, colorat și cu o uclătoare satiră un alt curent social din Iași, stins acum, dar foarte popular pe vremuri, anume curentul radicalilor, al credincioșilor lui Bachus și Lucullus, strânși în jurul căpeteniei lor luxurioase, care era d. Gh. Panu. Icoanele acestor două cluburi sânt făcute cu atâta vervă și în mod atât de sugestiv, încât efectul lor se explică și usturimea produsă de asemenea.

În răspunsul pe care câți-va ziaristi îl dau însă domnului Anghel, în loc de a rămânea la subiect și a admira, împreună cu noi, calitatea de lăscuș critic social a autorului, ei pornesc să-l tragă la îndoială dreptul și competența de a se pronunța în asemenea chestiuni. Mai ales un ziarist dela »Ordinea« își permite luxul de a-l ataca în dreptul acesta și are aerul de a spune, că un literat depășește marginile datoriilor sale, amestecându-se în chestiuni de ordin public. »Am convingerea — scrie cel dela »Ordinea« — că rareori o categorie socială a uzurpat mal multe drepturi și a manifestat un atât de mare număr de pretențiuni și exigențe, nemotivate prin nimic, ca literații și pseudoliterații noștri...»

Nu știu cine este domnul, care vorbește, așa

lată în rezumat pacea contelui Apponyi, E un cap de operă de logică această »soluțiune« a celui mare orator și cugetător politic ungar de azi — nu-i așa? Nu ne îndoim ca orice român va rămânea încântat și o va accepta cu grabă.

Este cu puțință o discuție cu astfel de oameni? Nu vedeți că lipsesc însăși bazele comune pentru discuție: legile aceleiași logice riguroase și neîndurate care să cârmuiască și să reguleze gândirea părților. E ca o discuție între un surd și un mut. Nu de geaba a zis Eminescu: Vorbim în în două limbi diferite și asta e cauza că nu ne vom înțelege niciodată. Căci noi vorbim românește, adică în limba logiceii clare, iar ei ungurește, adică în limba sofismelor și a lipsei de logică.

Iată pentru ce pacea e cu neputință.

O anchetă în chestia naționalităților. «*N. Freie Presse*» din Viena, înregistrând articolul »Tel. Rom.« (reprodus de noi), în care se precizează punctul de vedere al cercurilor bisericești din Sibiu, față de discursul contelui Tisza, și se cere măcar convocarea unei anchete pentru studiarea modalităților unei împăcări româno-ungurești, — spune că »cercurile politice competente din Budapesta nu sânt străine de această idee și în curând vor fi chemați la o consfătuire mai mulți politicieni de frunte, cari nu fac parte din nici un partid politic. Consfătuirea va avea, deocamdată, numai caracter informativ«.

Domnia banului. Comuna Nădlac a adus hotărârea că jude comunal nu poate fi ales decât acel fiu al comunei care dispune de o avere de cel puțin 20.000 coroane. Congregația comitatului Cenad, luând în revizuire această hotărâre, a aprobat-o...

Pilda, credem, va fi urmată și de alte comune. Omul, în Ungaria, începe numai dela baron însus...

Candidatul ungar la Vârșet este d. *Kardson Lojos*, secretarul general al ministerului de apărare națională. Cauza ungarilor e foarte disperată, mai ales după dizolvarea de bună voie a partidului guvernamental din Vârșet. Guvernul

de-a călare, despre literații noștri. Este el unul din mulții agramați și superficiali frivoli, pe cari îl adăpostește presa de partid? Este el părășit neputincios, încuibărit în haina cutărui om politic? În orice caz îl sântem datorii o explicare.

Da, literații acela, pe cari ori ce nulitate zăristică își poate permite să i numiască »presumțioși, veninoși și agresivi« nu numai că au dreptul și competența de a se interesa de stări sociale, de a arăta anomalii lor și a fixa figurile acele, ce se cocotează în mod artificial în fruntea unei mișcări, — dar ei sânt chiar datorii, *înaintea tuturor*, să o facă. Nimeni nu este un psiholog al mulțimei mai bun ca artistul, cu puterea lui de intuiție. Nimeni nu reușește să popularizeze mai ușor anumite idei și sentimente ca literatul, cu mijloace abile. Iată niște adevăruri certe, de mult recunoscute în țările civilizate, unde lumea caută într'adins să intereseze pe literați pentru viața publică. Crede năstrușnicul dela »Ordinea« că numai la noi viața politică și culturală va rămânea tot pe mânie încercate și pe condeiele mercenare ale flămânzilor din anșambrela șefilor politici?...

Sânt dator cu un răspuns la o invitație, foarte amabilă altfel, de a colabora la o revistă provin-

Încearcă să câștige mandatul cu apucăturile nedemne. Se face făgăduială că în fine în o aș un tribunal. Pentru a înțelegi de-a asta va veni însuși ministrul de justiție *kely Ferencz* la Vârșet spre a sprijini cauza lui *Karácson*. Credem însă că toate sfârșit de data asta zadarnice, nemij din Vârșet vor vinde dreptul de reprezentanți naționali — un tribunal.

A optzecea aniversară a Majestății împăratului. Congregația comitatului Năsăud în adunarea generală de ieri se aranjeze mari festivale cu prilejul a optzecea a M. Sale împăratului. În ziua se va oficia un serviciu divin în toate bisericele iar congreaga comitatului se va întruni dintr-o festivă de unde va adresa împăratului scrisoare de omagii.

În legătură cu această aniversară se lele trecute s'vonul că principii germani prezinta în corpore la M. Sa pentru a-urările de bine cu acest prilej. Acum oficială din Ischl desminte s'vonul nând că la curte nu se știe absolut spre vizita principilor germani și că s'fi făcut planul unei vizite M. Sa ar fi principii germani să abstea dela el, că festivalul va avea un caracter familiar în vedere etatea monarhului, acesta s'fie liber de oboselle audiențelor. La împăratul Germaniei, regele Belgiei, reșitul României și probabil Alfonso al Spaniei gina se vor prezinta la M. Sa pentru a-urările de bine din acest prilej.

Primul-ministru d. Khuen despre chestia națională

Deși ieri am dat un rezumat cem azi *in extenso* pasajul despre națională a contelui Khuen, data semnătatea cuvintelor primului ministru dăugăm însă că după obiceiul său d. s'a ferit a face declarații mai ample și a rămas la înălțimea generalităților. Aprobă punctul de vedere al lui Tisza constată că chestiunea nu poate fi vită de pe o zi pe alta, fiind foarte cată. A mai adăugat apoi obișnuia că se cere bunăvoință reciprocă și face totul pentru a ajuta buna înțelegere

cială și voi răspunde aici, chestiunea fiind măsură oarecare, de ordin public.

»Vă trimitem aci cele vre-o zece numere revista noastră, apărute până acum, — onorată redacție. »Vă asigurăm în același numeroase scrisori ce ne vin în fiecare abonați și cititori, ne fac să înțelegem tem angajați într'o luptă grea și mare, puterile noastre încă tinere nu o vor putea cu strălucit rezultat, atâta timp cât nu vor susținători mai puternici și îndrumători. Român, care nu vă dați înapoi de a da unde e vorba de o operă frumoasă și tare, ne adresăm și dumneavoastră, ca dați concursul, ca să ducem la bun sfârșit carea... etc.

Apelul binevoitor continuă.

Răsfoiesc mai întâi cele vre-o zece numere o revistă, luxos tipărită și cu ilustrații peste nume ca aceste: D. C. Zăvidescu, P. Papazissu, Tudor Ionescu, L. Ionescu, Violeta Blanche și Ollanescu-Londra. Că produsele lor și mă conving într'adevăr »sântem angajați într'o luptă pe care năsture n'o pot duce la rezultat. Buni zăși tineri, le fac toate reverențele pe nele lor intenții, dar oameni cari se angajează la opere, cari trec peste puterile lor, nu-

Gulere

și

Manșete.

Numai calitate bună.

Marca lanț.

SUC. EMMER FERENCZ

Welsmayr Ferencz

Timișoara, centru, strada

Armenii, 20 Iulie n.

A doua zi după alegerea dela Vințul-de-jos, unde grație celor mai murdare mișcări iubitul nostru candidat d. Dr. Iuliu Maniu a rămas în minoritate, împliedeați fiind alegătorii lui de a merge la urnă — alegătorii noștri din Armenii au hotărât să nu mai dea nici un sprijin cărcmarului jidan, care la alegere ne-a fost cel mai mare dușman.

Alegătorii români au iscălit în comun, din îndemn propriu, un apel prin care se obligă a nu mai pune piciorul în cărciuma jidanului. Și nici nu mai umbă nimeni, afară de unul Nicolae Dragomir, bețiv cunoscut, și câțiva țigani lăeți. Notarul însă, jidan și el, Salamon Samu, a sărit într'ajutorul fărtațului său și în puterea nopții a adunat oamenii la casa primarului Gheorghe Neamțu lui Tânase, om vândut străinilor, și acolo l-a tras la răspundere de ce au iscălit apelul, amenințându-l în fel și chip. Pe un om harnic și de cinste, pe juratul Dămian Muntean, jandarmii l-au bătut până a căzut jos.

Pentru a se răbuna împotriva alegătorilor români, notarul jidan a adus pe capul comunei jandarmi și era să zducă chiar și soldați, ca să-i facă comunei cheltueli mari. La feciori le-a interzis să mai joace Dumineca, iar pe uliță nu mai pot merge 3 oameni la oaltă. Dumineca și în sărbători oamenii, se adunau, ca de obicei la porțile lor. Acum, jandarmii li împrăștie fără nici un motiv.

La 27 Iunie s'a aprins casa unui jidan. Numai decât au venit jandarmi pe capul comunei, cari i-au chemat la primărie pe Victor Neamțu, pe Nicolau Belășcu și fiul său, student, supt cuvânt că ei sânt bănuți ca ar fi aprins murdăria jidanului. La primărie, jandarmii l-au luat pe toți la bătai.

Împotriva lor s'a făcut denunț la autoritățile competente și eri a fost în comună un locotenent de jandarm, ca să ancheteze. A anchetat cât a anchetat și apoi a voit să se întoarcă la Alba Iulia, dar n'a găsit trăsura.

La miezul nopții, primarul Gheorghe Neamțu a intrat cu doi jandarmi la Moise Opreș a Măi, un om pacinic și bătrân de 62 de ani, care însă are păcatul că și lubește neamul, și i-au luat căruța cu cai, deși știa tot satul că ziua întregă au fost caii la lucru și drumul până la stația dela Loamneș e departe.

Dar Opreș a fost omul lui Maniu și trebuia prigonit! Aceasta e porunca nă marilor. Pe săpiământa viitoare o mulțime de oameni sânt chlemați la judecată, fără să știe pentru ce.

Dumnezeu cu noi și cu sfânta noastră cauză...
Vie ce va veni, noi numai morți ne dăm...

B.

Din cercul Orăștiei de asemenea ni se comunică vești îmbucurătoare despre energia cu care se apără românii împotriva dușmanilor.

Popa Gheorghe Marian din Valea-lepli, care la alegere a votat cu jidanul Farkas, țe ocolit de toți oamenii din sat. Eri și-a dus familia la Blaj, la o rudă, iar el vrea să se ceară în altă parohie. Poporul nu l-a făcut nici un rău. Numai unul l-a spus în numele tuturor: »Părinte! Biserica asta sfântă, să nu ni-o mai calci, că nu te credem vrednic a te mai atinge de altarul ei. Că de mai vii în ea, noi nici unul nu o calcăm. La casele noastre la slujbe să nu mai vii. Și ca să nu te lipsim de banul de care să vede că ești mai

Știu că această chestie nu se poate rezolvi de pe azi pe mâine, fiindcă nu se poate rezolvi de pe azi pe mâine o chestie care a pus în mișcare atâtea patimi. Condiția prealabilă e bunăvoința reciprocă (Aplauze în dreapta). Dacă această bunăvoința se va fi manifestat, vom putea ușor găsi modalitățile cari duc la scop. Nu e îngăduit să ne speriem de nimic. Trebuie să căutăm aceste modalități și înainte de toate trebuie să dăm dovezi de bunăvoință. De când stau aici, am avut în repetite rânduri prilej să vin în atingere cu deputații deosebitelor naționalități. Am găsit la toți dispoziții favorabile. Acum ar fi necesar și din partea lor și din partea noastră un pas energic și recunoașterea că au pornit pe o cale care ne face cu puțință să ne ocupăm cu chestia lor (Aplauze în dreapta).

Cred că nu voi fi rău înțeles, când mă exprim în un astfel de moment în mod atât de serios, pentru că interesele națiunii nu se pot niciodată schimba, rămân veșnic aceleași și noi nu putem să adunăm forțe îndeajuns, pentru a ajunge această țintă ideală. De aceea nu ne este îngăduit să disprețuim nici forța ce o putem găsi în naționalități. (Aprobări). Și aceste trebuie validate și anume și în interesul lor, pentru că eu sânt convins că trăind alături în pace, interesele lor de limbă și rasă vor fi în aceeași măsură asigurate, cași creșterea puterii statului. Luând aceste în considerare declar că voi profita cu bucurie de orice prilej în viața națiunii și a țării pentru a promova și din partea mea condițiile bunelor raporturi și ale bunăînțelegerii și bunăvoințe reciproce! (Aplauze vii în centru).

După alegeri.

Boicotarea trădătorilor. — Volnicii. — Apărare legitimă.

Pretutindeni în ținuturile locuite de români, trădătorii cauzei noastre cari la alegeri au trecut la dușmani, încep să simtă pedeapsa ce le au impus-o românii cinstiți, rămași credincioși trecutului lor nepătat.

Unde numai pot, acești bravi români le dau să le înțeleagă veniturilor străine că au trăit până acum pe urma lor, dar pe viitor nu se vor bucura de nici un sprijin. De acum încolo lozinca nu mai e iertarea umilitoare, ci osânda bărbătească: *Sprrijinim pe cei cari ne-au sprrijinit și ne sprrijinesc!*

Boicotul străinilor, în rândul întâi al cărciumarilor ovrei, cari la alegeri au fost agenții cei mai nerușinați ai dușmanilor, — ia întindere tot mai mare. Inzadar se roagă și se linguesc jupânașii pe lângă români: om cinstit nu mai intră la ei.

Văzând că nu reușesc cu binele, aduc jandarmi în comune cari umblă și bat oamenii, fără să poată înrîuri oamenii să-și calce cuvântul dat unul altuia, — *nesilțiți de nimeni, neîndemnați decât de instinctul propriei apărări*, — de-a nu mai sprijini pe cei cari ne sânt dușmani.

Astăzi din nou primim știrea despre volnicii de felul acesta, săvârșite în cercul electoral al Vințului. Ne dor și pe noi bătaile ce au să le îndure bieții noștri români cinstiți, ne revoltăm împotriva mișcării necurmăte... dar așteptăm în tăcere, rugând și pe cei năpăstuiți să mai rabde, să nu se folosească de altă armă decât arma legitimă a boicotului.

Iată ce ni-se scrie:

Nici d. Khuen nu s'a rostit însă asupra celui cum crede să se realizeze faimoasa alegere. Dacă contele Tisza a vorbit în general de concesiuni, dânsul nici nu a rostit măcar acest cuvânt și nu a preluat nici altfel modalitatea cu care crede că ar putea să se realizeze pacea. În astfel de împrejurări, »imprejurări«, cum vedeți, are cele mai fructuase perspective de nereușită. La urmă tot guvernul va începe o nouă eră de persecuții și întemnițări pe cuvânt că »înțelegerea« noastră a zădărnicit bunele intenții de pace și armonie.

La pasagiul în chestiune:

Contele Khuen: Mal este o chestiune pe care să o amintesc, mai ales că stimatul meu și coleg contele Tisza István a discutat-o în prealabilă cuvântului său puternic. E o chestiune care fără îndoială are mare însemnătate, e o chestiune națională.

Am ascultat cu bucurie mare cuvântarea contelei Tisza. A zugrăvit supt raportul internațional și istoric un tablou complet al chestiunii și mi-a servit ca lămurire pentru mulți cari nu s'au ocupat cu această chestiune. Mă asociez la felul de a privi lucrurile, atât mai mult că am fost și eu în măsură de a observa amănunțit mulți rapoarturi ale acestei chestiunii și am avut prilejul de a le conduce. Adaug pentru a fi tot ce a spus contele Tisza că pentru chestiunea chestiunii timpul actual e mult mai oportun decât oricare altul, de-oarece cele mai multe motive cari au prezidat la ea timp de decenii, acum a încetat. După ce am atins cea din urmă fază a prefacerilor europene, mai ales acum chestiunile din Balcani au ajuns într'un stadiu în care nu mai au aproape nici un interes pentru noi, și chestia națională a primit o transformare spre adevărata-i realitate, deoarece cum am văzut au încetat motivele ei adevărate cari au durat o multă vreme. O mie de ani noi am trăit cu acele naționalități în pace și am apărut interesele patriei și națiunii cu lele în mod corespunzător. Marii noștri regi, marii noștri eroi naționali din luptătorii luptei pentru libertate (în care au găsit liniște și adesea sprijin la naționalități).

Cum s'a întâmplat asta în trecut, trebuie să ne cu puțință și în viitor (Apl). Cei care a înțeles de atunci a fost o epocă foarte neplăcută, plină de conflicte, agravate prin neînțelegeri, dar acum, când au trecut acele vremuri, le vom spune *psychologique et arrive*, cum a spus și contele Tisza.

Te angajezi numai la aceeace poți și în măsura modică a talentului tău, fără să te bizui pe alții, mai tari decât tine.

În genere, nu sânt un prieten al acestor comituri provinciale și nu aş îndemna nici pe cine să sprijinească întreprinderi de acestea de genul acesta. »Mișcările culturale« sânt mult prea semnificative să înc. pă în organe mărunte din țară. Ce știe ce colțisor al țării și să se fărâmițeze în zădărnicele medocrităților. Novă nu ne trebuie reviste, nici să avem în fiecare județ câte una. Avem una la Sibiu, — și mai trebuie și la Cuj? Avem câteva reviste la București și Iași, — ce ne mai trebuie reviste la Craiova? Pe cele cari le avem, trebuie să le întărim, să ne concentrăm forțele, nu să le resletim. Iar în ce privește pe tinerii enclavi dela revistele din provincie, pe Zavalide, Popescu, Ionescu, Iancovescu, Popescu, Teodorescu și alții, să sibă ei numai talent, căci n'au moară de inaniție: sânt ele reviste, că să-i scrie!

Nu mai trebuie să vă comandați mobile din Budapesta

pentru că dela **Székelly și Réti** fabricanți de mobile în Marosvásárhely, fabrică garnitură întreagă din lemn masiv pentru aranjarea dormitoarelor și constă din: 2 dulapuri, 2 paturi, 2 dulapuri de noapte cu marmoră, 1 spălător cu marmoră și cu oglindă pentru suma de **360 coroane**.

Tot aceeași cu toaleta în 3 părți **400 coroane**. economisire în spese de transport, pentru că întreaga garnitură se expediază franco conform tocnelii separate, în oricare parte a Ardealului.

Într-o bună înțelegere prezentăm în persoană bogata noastră colecție de mustre și servim cu prospecte și cu deseme. — Să fim atenți la firmă.

poftitor ca de orice bun sufletesc, ulte și-om da banii ce și-se cad! Iți dăm banii noștri, fii fericit cu ei, dar sufletul nostru și dragostea noastră nu și-o dăm! Așa să șiți părintele.

Preotul G. Mărian nu e de mult în acest sat. Doar de 4 ani. A venit din alt loc de undeva, de pe unde încă să vede că nu se simțea bine.

Când a venit în sat, n'avea așa zicând nimic. Noii săi credincioși văzându-l cu familie și așa lipsit, l-au încunjurat foarte mișcător cu dragostea lor: Unul i-a dat casă de locuit, aproape pe nimic, alții i-au adus miei, alții porci, ca să aibă cu ce porni un pic de economie, alții ferdele de grâu și cucuruz de sămânță, să aibă ce pune în pământ. Ci-că era ceva mișcător pân' la duioșie felul frumos cum micul popor a primit pe preotul său.

Acum însă au trecut vremile când trădătorii de neam puteau fi iertați... De acum încolo vine pe-deapsa.

— Cantorul din Mada, Avram Marcu, care a fugit de preotul și de învățătorul său și s'a luat după evreul Reisner dela Geoagiu, care i-a arătat nu știu ce scilpicios în palmă, și s'a farkașit, — a fost lăpadat din cinstea de cantor la sfânta biserică. Nici nu mai vrednicea să stea în strană!

Lozinca nouă să prindă aripi și să-și ia sborul în toate colțurile românești!...

Scrisori din București.

Revolta militară din Galați. — Baud vrea să vină în țară. — Invenție bulgărească. — Reclamagii. — Turneul societății Hora.

București, 7 Iulie.

Telegramele din Galați au adus știrea despre nemulțumirile soldaților dela spitalul militar din acest oraș, cari din cauza hranelor proaste care li-se dădea, s'au pus în grevă. Faptul acesta, având în vedere disciplina ce domnește în armata română, ai cărei soldați cu ocazia răscălelor țărănești au dat dovadă de o disciplină de fier, a produs senzații în țara întreagă. Căci opinia publică este convinsă de absoluta dreptate a soldaților, cari, amărâți peste măsură, la un moment dat au refuzat să se subordoneze. E vechiul păcat, care tot mai dănuiește în anumite locuri de a exploata fără de nici o mustrare de cuget chiar și pe cel bolnav, păcat, care credem că, grație măsurilor ce se vor lua, va pieri fără de urmă.

În urma ordinului ministrului de război, a fost orânduită o comisiune, care să facă imediat o anchetă spre a stabili vinovăția. Căci nu este acesta primul caz când soldații dela acest spital și-au manifestat nemulțumirea cu felul cum sânt tratați. Anul trecut lucrurile erau să ajungă la răș la grevă, dar, cel interesați au căutat să l mulcomească pe soldații exploatați, promițându-le îndreptarea. Angajamentul luat atunci n'a fost însă ținut. Acum au fost arestați 30 de soldați greviști. Până acuma ancheta condusă de locotenentul Manoiescu a stabilit complectă nevinovăția a treizeci dintre dânsii. Ceilalți, mai mult sau mai puțin vinovați ca instigatori, își vor primi pedeapsa.

Este însă dureros să vezi că tot mai există și astăzi oameni fără de suflet, cari exploatand pe inferiorii lor, li determină la grevă, pentru ca mai apoi să ajungă în închisoare. Un îndoit păcat.

Propaganda catolică, ale cărei victime au fost nenorociții preoți români, cari, din cauza atacurilor neîntemeiate aduse mitropolitului primat, au fost caterisiți, nu a mai fost adusă în discuția presei. De altfel se pare că și călugării catolici au înțeles că ai i terenul nu este destul de potrivit pentru prozelitism. Mai ales dela înființarea societății ortodoxe a femeilor române ei sânt denunțați opiniei publice de îndată ce încearcă a converti pe cei slabi de înger la catolicism. Famosul canonic, francezul Baud a trebuit să plece din țară. Propagandiștii au rămas astfel ca o turmă fără de păstor. Și probabil vor pleca și ei, așteptând vremuri mai bune pentru răspândirea ideilor lor. Dar se pare că zelul apostol al catolicismului regretă lipsa lui de prevedere.

În diferite rânduri el a încercat să se întoarcă în țară. Autoritățile românești l-au oprit însă la graniță. Alături călugărul a încercat din nou să intre în România, pela Predeal. A fost însă reținut. Cu toate protestele lui și cu toată intervenția din partea legațiunii franceze din București, canonicul Baud a fost oprit la Predeal.

Ziarele din București publică următoarea telegramă din Sofia. »Un inginer bulgar din Tîrnova a reușit să rezolve cu desăvârșire problema aviației. Acest inginer a construit un aeroplan, care zboară fără a avea nevoie de nici o forță motorică. Sborul lui este sigur chiar și în contra celor mai puternici curenți aerieni. Aeroplanul este astfel construit, încât pentru mișcarea lui întrebuințează curenții de aer. El poate să transporte greutatea oricât de mare fără ca prin aceasta să fie împiedicat în zborul său. Forța motorică se întrebuințează numai spre a fi pus în mișcare atunci când nu este vânt. Odată înălțat aeroplanul se folosește de curenții aerieni, luând direcția, pe care vrea să i-o dea aviatorul. Experimentele de până acuma au dat cele mai satisfăcătoare rezultate.

Un glumeț citind aceasta telegramă, a făcut următoarea observare: Oricât de perfect ar fi acest aeroplan, el nu se va putea înălța. Cum să se înalțe, când pe el se află un bulgar, al cărui cap e mai greu decât plumbul?

Odată cu încheierea cursurilor universitare, redacțiile gazetelor sânt inundate de bilețele, dela prietenii și cunoscuții redactorilor, cari toate au cam următorul conținut: »Dragă prietene. Iți fac cunoscut că mi am luat, magna cum laude, licența. O notiță dacă se poate la gazetă Da? Dar nu numai când este vorba de examenul de licență, ci chiar și de examenele parțiale bieții redactori sânt asasinați cu acest fel de informațiuni. Am cetit de unăzi într'un ziar următoarea informație: »Domnișoara Popescu și-a trecut un succes examenul întâi la facultatea de litere». Lucru mare. Ca și când numai domnișoara Popescu ar fi fost în stare să facă această mare ispravă. Dar în fine acest păcat se poate erta. Ce te faci însă cu individul care zilnic îți vine cu articole întregi, în cari îți dă rezumatul conferințelor și lucrărilor, pe cari le-a făcut pentru examene? Ce te faci cu tipul, care de în dată ce și-a luat licența, simte nevoia de a face zgomet în jurul numelui lui, de a atrage atențiunea puternicilor zilei asupra simandicioasei lui persoane? O, sânt înfiorători acești asasini ai bunului simț.

Li vezi urcând sfioși scările, bat încet la ușe și cu un aer de prefăcută modestie îți întinde manuscrisul, te roagă cu un aer disperat, să-i faci loc în prețiosul ziar — e un fragment din teza lui de licență. Vai, nu știi că din viermele care se târește umil, va răsări ciocoiul de mâne, care își va închipui că în adevăr el e o putere, o personalitate superioară.

Dacă redactorul din lipsa de materie, a avut imprudența de a-i publica nesărata proză, îl vezi dând sfoară în țară de succesele lui. Cunosc un caz, un tânăr care a făcut mult zgomet — ce nu se poate când un tânăr are voință! — cu lucrări, cari nu erau ale lui. Și naivii citesc și de mu'te ori nu văd, nu pricep ce urmărește reclamagiiul cu notițele lui. E dorul de a parveni. E arivismul cel mai detestabil. Dar cine o să tămăduiască societatea de acești microbi. Vremea. Singură vremea.

Pentru ajutorarea fraților bănățeni vin și acum ofrande din toate părțile țării. Societățile corale din toate orașele au aranjat serbări, al căror venit este destinat familiilor rămase pe drumuri ale bănățenilor. Dintre societățile corale din provincie amintim inițiativa laudabilă a societății Hora din Craiova, care a făcut și va mai face mai multe excursiuni spre a da concerte în centrele mai însemnate ale Olteniei, în scopul de a veni în ajutorul fraților năpăstuiți. Zilele acestea societatea Hora a dat două concerte la Turnu-Severin. De aici va pleca la Caracal, apoi la Corabia. În tot locul cântăreții au fost primiți cu însufiețire, atât pentru renumele lor, cât și pentru gândul bun ce-i călăuzește.

Correspondent.

Vești din Bucovina.

Activitate străină și activitatea noastră. — Naționalismul nostru. — O »Ligă» dispărută. — Gimnaziul din Suceava. — Prin noi înșine.

Stroiești, 19 Iulie 1910.

Acei, ce ar afirma, că în Bucovina nu se lucrează nimic, ar susține un neadevăr. La noi se lucrează foarte mult. Dela cel mai năcăjit țaran până la vladica nostru, toți desvoaltă o activitate în brîlă.

Țăranul nostru muncește; șase zile într'un petrece supt arșita razelor de soare și muncește. Fi este, că va da pradă jidanului munca unelverl, că și va vinde amara pâne câștigată cu lucrările, acest gând nu-l poate stăpâni. Sânt prețurile frumoase hollele și fățărnicia străinilor pe mare. Și — dacă nimeni nu și arată calea vieții cum vei înțelege unde pândește moartea? Moartea? Moartea ar fi încă o fericire. Dar ai să vezi pe acești țărani, ce nu-și știu stăpâni pământul pe pământul lor cerșind în limbă străină pe porți străine. Căci acele mii de ruși stîngi dela toate colțurile Galiciiei pustii, ce s'au prîmbat pe străzile jidovești ale Cernăuțului, pământul nostru odată — cât de dureros e acest »odată» — acele mii cu steaguri roșii și steaguri albastre galbene în frunte, oare n'au venit să-și ia în stăpânire o țară nestăpânită? S'au prîmbat, au rămas nifestați, ne au înjurat veniți, ei pe pământul nostru. Ce gest mareț, ce mutră nobilă au urmasii lui Mazzeppa!

Ei și-au sărbătorit pe pământul nostru bărbații lor mari, ei au protestat în contra polonilor, ei au venit din alte țări să le ajule celor de aici. Noi am făcut o adunare de protest la Strojineti și am protestat »cu toată energia» și indignare» chiar. Într'aceea ei își fărau isbă pentru catastroful național. Și Gemenea e rusească și Corcești și sute, sute de sate românești.

Aceasta e activitatea noastră, faimoasa activitate a românilor din Bucovina. Și totuși — că și nu totuși — pe mulți îi doare. Și s'ar mișca poate, »dar» — și se scarpină la urechi ori se ap'leacă să-și șoptească îngrizoare taină: »Nu-i posibil. Poți avea lipsă de »Ene» (Înțelegem și înțelegeți). Și apoi cu vorbe ajutați țăranului. Ajutați-i în altfel, și atunci săvârși marea desrobire, atunci vom putea să pe față, fără teasmă.

Domnilor! Când li auzi-i vorbind așa, să dai cu genunchiul unde nu se cade să spună sară peste trel praguri? Acesta e naționalismul nostru. Acesta e marele devotament, marea ispravă pentru cauza națională. Și nu e unul sau două sau o sută, cari reprezintă minunetele semmente. O întreagă școală domnește ca o epămie peste întreaga Bucovină românească. Că ne înjurau ruși, să-i fi mânat cu crinuta dela granițele Galiciiei, de unde au venit, cum li m'odln'oră Petru cel-Mare în război! Și atunci n'ar fi îndrăznit să amenințe pe mitropolitul m'ân, n'ar fi cutezat să ne atace în palatul nostru național. Aveți suflete, cari nu se revoltă dela aceste acte de obrăznicie!?

Când a apărut d. Iorga și cu personalitatea ni-a stăpânit de-opotrivă inimile și gândurile noastre, s'au aflat oameni, cari să-l imiteze. Au temelat o »Ligă» culturală a românilor din Bucovina și entuzlasmul de pe atunci era într'un înălțător. Și idea era frumoasă, sântem doar pe mele coloane aruncate în fața viforului de ruși și o »ligă», o adevărată și reală Ligă a românilor din Bucovina e mai necesară decât orișe o Ligă noastră era să fie o copie. Și, dacă pe parte n'are voie să fie, pe de alta mă bucură că ori și ce copie înseamnă răsăritul unei

propriu, neatârnat, dar o acțiune mai în-
tâmplătoare, mai largă și așezată pe baze mai naționale
și mai conștii n'a fost. A murit în însuși simbu-
lic și azi mai resonă jellitor fatalul »a fost
de ce să nu ne mirăm atunci, că nimic
nu se reușește în afară, dacă noi înăuntru nu
facem nimic? Înțeleg: a face să trăiască.

Avem un singur gimnaziu, în care am fi în-
vățându-ne și despre care am putea spune că i al-
turi, de n'ar fi sutele de evrei și străini. D'lor,
într'o țară cu populațiunea jumătate româ-
nească și într'un district cu totul românesc nu
avem un singur suflet, care să susție până
la riscurile viața noastră — această școală e
o viață a noastră din țara pierdută, — dacă
câștigătorii noștri nu s'au cutremurat la gân-
tul că lumina noastră de mâine se stinge sub
arcele acestui gimnaziu, e o dovadă că nu mai
avem sau că n'are rațiune să mai trăim. Acele
articole din »Patria«, articole desperate, a-
veam îndejuns starea noastră. Nu vă mai întreb
de ce strigăți de desperare și va convinge
pe cel ce stău să ne lea capul, că mai însemnăm
în această țară a noastră ori nu? Eu cred,
mai multă conștiință și mai multă tărie va a-
veni mai de grabă o viață, pe care nu e bine să
spunem, că n'o avem.

S'a vorbit și s'a predat mult pentru un con-
text al corpului didactic din Bucovina. E foarte
interesant. Școala neromânească, învățământul ne-
organizat, învățătorii neorganizați, forurile mai
de în mână străinilor. Totuși patriotismul u-
năvornic a știut împiedeca și această pornire
periculoasă, și astăzi jellim pe ruinele Babilonului.
La băstarnată vină cade iarăși asupra noastră:
millocul nostru a purces ideea și s'a stins
de a prinde rădăcini, sugrumată de ai
noștri!

N. I. R.

Discuția indemnitații.

— Ședința de Vineri a Camerei. —

După o discuție de nici două săptămâni,
președintele de răspuns la mesajul de tron a
fost votat în ședința de azi a camerei ne-
legislativă, așa cum l-a prezentat partidul
guvernamental.

Și de prevăzut că acesta va fi sfâr-
șitul și oratorii opoziției nici n'au luat cu-
vânt în nădejdea de a convinge contrarii,
mai mult pentru a aduce în discuție o
serie de chestiuni cari n'au fost cuprinse
în mesajul de tron, nici în proiectul de
adresă al majorității.

Dr. Teodor Mihali, oratorul români-
an, a adus în discuție chestia naționalității
și discursul său energic, și mai ales
proiectul de adresă prezentat de d.-sa — o
operă logică și documentată a stărilor
politice de azi — au știut să rezerve
acestei chestiuni locul de frunte în discuția
de azi.

**Chestiunea naționalităților a dominat dis-
cuția asupra adresei.**

La două zi după discursul dlui
Tisza, contele Tisza a consacrat un dis-
curs de două ciasuri exclusiv, chestiunii na-
ționalităților, fără a se fi știut însă avânta
concepții mai înalte și învățându-se în
viciul al frazelor răsufiate de »ele-
mentar-patriotice« și »agitatori«. Toți cei-
cari au mai luat cuvântul s'au
ocupat pe larg cu aceasta chestie, fără a
avea cu ceva la lămurirea ei, întărind
cu toții convingerea că rezolvirea ace-

stei chestiuni — pe baza egalității de drep-
turi — e o necesitate primordială și cerută
de interesele mari ale țării întregi.

Contelui Tisza i-a răspuns, în numele ro-
mânilor, energic și cu succes, deputatul Și-
riei dl Dr. Șt. C. Pop, declarând că popo-
rul român niciodată nu va renunța la drep-
turile lui naționale.

Eri a vorbit însuși ministru-președinte, fi-
rește aprobând discursul lui Tisza, iar azi
a adus-o în discuție contele Batthyányi —
într'un discurs lipsit de orice importanță.

În câteva minute s'a făcut apoi votarea
adresei și s'a început numai decât discuția
indemnitații, care de-asemena nu va dura
mai mult de vreo 8 zile.

Guvernul are noroc. Opoziția e obosită
și e cald... cald..

Ședința se deschide la orele 10. După apro-
barea sumarului ședinței trecute se intră în or-
dinea de zi. Are cuvântul final:

Contele Battyányi (justhist). Polemizază cu
oratorii de până aci și trece apoi la discursul
contelui Khuen, exprimându-și bucuria că mini-
strul-președinte s'a declarat aderent al reformei
electorale. Regretă însă că nu a accentuat ur-
gența acestei reforme. Partidul său va avea însă
grijă ca această chestie să rămână fără încelare
la ordinea zilei.

Voci (în dreapta): Nu va fi nevole.

Despre chestia naționalităților.

Battyányi se ocupă apoi cu chestiile econo-
mice și trece la discursul contelui Tisza. »Mă
unesc cu părerea dlui Tisza, că chestia naționa-
litaților nu se poate judeca din punctul de ve-
dere al politice de partid. Trebuie să se țină
seamă de patru momente. Cel dintâi moment, a-
supra cărula a stăruit și Justh e pedepsirea mai
severă a agitatorilor. Al doilea moment îl alcă-
tuiesc concesiile. Am arătat și până acum ce
soartă au ungurii din România și Polonia din
Germania, cu toate aceste, de dragul păcii, am fi
gata să facem anumite concesi. Sărbii radicali
au acceptat programul independist.

Slezák Lajos: Sânt fazisel. (Sgomot).

Batthyányi: Sărbii sânt mai sinceri decât ro-
mânii cu cari vrea să se împletenească contele
Tisza. De-altminteri contele Tisza are dreptate
când spune că trebuie să l-se pună capăt politi-
cei de șicane mărunte. Procesul de înaltă tradare
dela Agram a fost și el o provocare inutilă a
croaților.

Trece apoi la chestia Bosniei și roagă Camera
să primiască proiectul de adresă a partidului
justhist.

Votarea adresei.

Președintele: Oratorul e domnul Rakov-
szky Béla. Lipsind, închei discuția și ordon vo-
tarea.

Proiectul de adresă al guvernului e primit cu
majoritate zdrobitoare în discuție generală și
apoi și în discuția pe articole. (Aplauze în
dreapta).

Preș.: Urmează.

Discuția indemnitații.

Hegedüs Loránd (raportor) propune Came-
rei să voteze proiectul de indemnitate, ca țara să
scape din starea de ex-lex.

Tüdös István (justhist) nu votează indemn-
tatea, fiindcă n'are și nu poate avea încredere
într'un guvern care a dizolvat parlamentul în
timp de ex-lex.

Cserny Károly (guvernamental) primește pro-
iectul.

Ședința se ridică la orele 2 d. a.

Situația politică.

Presă vieneză despre discursul lui Khuen

Presă vieneză, subvenționată de guvernul un-
gar, are și pentru contele Khuen-Héderváry ace-
leaș fraze elogioase pe cari le avusese pentru
contele Tisza.

»N. Freie Presse«, »Fremdenblatt«, »Die Zeit«
și »N. W. Tagblatt« văd în acest discurs o nouă
învingere strălucită a guvernului unguresc. Zia-
rele aceste constată cu bucurie că în discursul
său contele Khuen-Héderváry a apărât cu ener-
gie dualismul. »Die Zeit« mai adaugă însă ob-
servarea că »nu de dragul Austriei, ci pentrucă
astăzi această formă apără mai bine interesele
ungurimii«.

Singur ziarul partidului creștin social »Reichs-
post« găsește cuvinte mai independente la adresa
lui și spune că e firesc ca majoritatea care și a
cumpărat mandatele, să aprobe cu entuziasm pe
cel care a pus la dispoziția lor prețul mandatelor.
»Pace adevărată nu va fi în Ungaria, până nu se
va pune capăt regimului corupt al gentrilor...«

Indemnitatea și românii.

Din Budapesta ni se telegrafiază că în
discuția asupra indemnitații va lua cuvântul
dl Dr. Teodor Mihali, președintele clubului,
care se va ocupa cu situația politică creată
prin alegerile din urmă și va arăta motivele
de neîncredere cari îndeamnă partidul na-
țional să nu sprijinească actualul guvern.

Audiența lui Khuen.

Audiența contelui Khuen plănuie pe azi
va avea loc numai mâine, Sâmbătă, deoarece
contele Khuen a fost reținut de chestiile
politice la ordinea zilei, de a pleca la
Ischl.

Alegeri.

Partidul guvernamental a stabilit candidaturile
pentru cercurile ajunse vacante.

La Ugra va candida Bölöny József. Alegerea
va avea loc la 27 Iulie.

La Vârșet: secretarul general în ministerul de
honvezyme, Karácsony Lajos.

La Târgul-Murășului — Székely Aladár.

Dintre transfugii partidelor opoziționale: Hencz,
baronul Torveczky și alții, cari încă înainte de
alegeri au trecut în partidul guvernamental, nici
unul n'a fost candidat.

Abuzuri condamnabile.

Primim din Sibiu o corespondență care
ne arată unul din multele cazuri de abu-
zuri ce caracteriză întreg sistemul oficial
dela conducerea bisericii în archidieceză.
Știm chiar că nu este nici singurul și nici
cel mai grav din cazurile de acest fel ce
s'ar putea înșira la cronica scandaloasă a
unei administrații infectate de multe păcate.
Nu dorim să deslănțuim discuția tuturor
abuzurilor câte se pot pune pe tapet, pu-
blicăm însă pe acesta ca o pildă și ca un
memento pentru conducătorii bisericii, ca
să nu creadă că controlul publicității a
adormit cu totul.

Iată ce ni-se scrie:

Un caz caracteristic despre mersul treburilor
la Consistoriul din Sibiu este angajarea unul
cleric ca scriitor cu leafă lunară de 100 coroane
care însă a fost eliminat pe totdeauna și dela
toate trei teologiile din Ungaria din partea co-
pului profesoral, pentru propagarea imoralității.
Acest post, la care nu se cere decât scrisoare
frumoasă, câți alți teologi cinștiți și harnici, și
mai lipsiți nu l'ar fi ocupat, în loc să stea acasă
fără nici un post.

Precedențele acestui caz, unic în desconsidera-
rea legilor bisericești și școlare, sânt următoa-
rele:

Clericul acesta pe când era elev în seminar, a colaborat la rubrica »Haideți să rădem« a *Tării Oltului* sub pseudonimul Nicu Vișleanul, bălându-și joc de biserică, cu credințele și doctrinele ei, precum și de profesorii săi, și propagând în schițe sezuialismul cel mai ordinar și imoralitatea.

Corpul profesoral făcând anchetă a constatat pe deplin identitatea autorului și în baza anchetei a adus în 18/31 Mai 1910 sub Nr. 124/566 următoarea hotărâre: »Elevul X. Y. i se aplică pedeapsa prevăzută în § 70 pct. 5 din Rglm. seminariilor, adică eliminarea, și deoarece eliminarea se face pentru fapte desonoriabile și decădere morală, aplicarea acestei pedepse se notifică și celorlalte institute teologice ort. române din provincia mltropolitană«. Corpul profesoral aduce ca motive următoarele (în extras) »Publicațiile din »T. O.« al căror autor s'a dovedit că este (cutare), sânt de cuprins imoral și otrăvitor de suflete, cum până acum nu s'a mai uzitate, — »autorul e propagator al imoralității, tradează o gândire și o viziune perversă, zeflemizând cu blasfemie credințele religioase, tradează apoi perversitate morală, sezuialism pornografic și răutate păgânească«.

Și această hotărâre, transpusă îndată la Consistoriu s'a pus *ad acta*, până au trecut examenele.

Și acum vine un lucru curios.

Cu toate că corpul profesoral l'a eliminat, totuși elevul a fost admis la expunerea examenului și chiar directorul »a treia persoană după vladica« cum adesea îi plăcea să se laude și rare încă a subscris eliminarea, și care a avut de a face mult cu el și îl cunoaște bine, directorul zic, vine și l' admite la examen și l' întreabă din studiile sale. Tocmai el, care e chemat să respecte legea, vine și desconsideră cea mai elementară lege. Văzând ceilalți profesori această, afară de domnii Bălan și Crăciunescu, și ei l'au examinat. Acești doi n'au voit până nu se decide și la Consistoriu cauza. Și ei au procedat corect.

Elevul însă, fiind secretarul intim al secretarului Dr. Gheorghe Proca, care încă are merit la această activitate a lui, menajându-l și făcându-l încrezut și arogant față de profesori, pe cari îl desconsidera pe față, obține dela P. S. Sa prin Proca un examinator după plac în profesorul Șpan, pentru studiile profesorilor Bălan și Crăciunescu, catehetica și omiletica, de cari studii însă profesorul Șpan, altcum un bun pedagog, nu are nici o idee, căci nu le-a predat nici odată.

Examenul încă a fost curios. Când s'a prezentat elevul dlui Șpan nici cu numele n'a știut studiile din cari avea să-l asculte. Profesorul Crăciunescu a voit să aziste și el la examen, dar elevul nu l'a admis, că pe cuvânt că »n'are nevoie de auditoriu«. *Dorința i-a fost respectată*.

Astfel a fost declarat absolvent al cursurilor teologice și te poți aștepta, ba e aproape sigur că la calificare va obține calculul distinct și morală »bună« și azi mâne îl vedem pus în vre un post gras de popă ori chiar de asesor la Consistoriu.

Această procedură a și avut urmări că s'au lviți elevi, cari dacă nu le-au convenit profesorul au cerut la sfârșitul anului școlar altă comisie examinătoare.

Așa se respectă legea din partea capului bisericii, a directorul seminariilor și a unor profesori?

Mai adaug că elevul din chestiune a avut și 20 ore nescuzate și în baza regulamentului seminariilor trebuie eliminat fără anchetă, respective trebuie să piardă anul școlar. El nu și-a justificat absența pentru că n'a putut și nici n'ar fi știut când a lipsit, căci n'a fost nici jumătate de ceas la cursuri, cu toate că n'a fost bolnav.

Aici este uz, că profesorii fac atenții pe elevi ca să-și motiveze, până la conferința generală absențele, dar elevul n'a făcut-o, căci nu a putut. Numai când a auzit că are 20 ore nemotivate și este deci socotit ca eliminat, a căpătat iarși prin

secretarul Proca o motivare generală, prin care i-s'au iertat toate orele de lipsire.

Este în drept I. P. S. Sa să scuze orele absente ale unuia elev, fără motiv? De sigur că nu.

Dar azi clericul nostru își ocupă postul la Consistoriu — probabil ca răsplată pentru purtările sale.

Domnul „Redacteur“.

Un tip jidano-maghiar.

Au sosit zilele pline de năduf ale verii și lumea bună se împrăștie pela băi și stațiuni balneare, alții ca păsările călătoare coboară la mare, căutând liniște și recreație după munca distrugătoare de energie, prin birouri și în sgomotul orașelor.

Mulți își vor închipui aceste locuri de retragere, ca un colț în care domnește liniștea și mulțumirea, unde nimic nu-ți turbură visarea leneșă și nici un eveniment mai sguduitor nu te aruncă din nou în lumea prozică din care ai putut să te smulgi pentru câteva clipe. Icoana asta de cele mai multe ori e însă falșă. Mai ales că la stațiunile balneare cele mari cum e de exemplu Abbazia în care se știe că partea preponderantă a oaspeților o formează a lunătura tipică a jidanilor din Ungaria, tot alții parveniți și șarlatani sgomotoși și obraznici, doritori de senzații, înfumurați și fără nici un fond moral. Mulți din ei se dau drept ziaristi, speculind astfel tot ce le cade la îndemână, pînă și cele mai elementare instituții ale unui loc de cură. Tipuri sfidătoare, cu o bogată doză de tupeu, cum cunoaștem și noi atîția inși din cafele întinim la fiecare pas și vedem la toate vitrinele cafenelelor rozindu-și mulțumiți mucle de țigară și privind de sus la lumea ce se învîrtește fără repaus în juru-le.

Un ziar unguresc dă o interesantă descriere a unui astfel de tip al domnului »redacteur« jidano-maghiar pe care l'întilnești pe plajă în Abbazia, învîrtindu-și beșișorul de promenadă pe c o r s o, cînd toată lumea își face plimbarea cu care se sfîrșește de regulă fiecare zi de cură.

În Abbazia și în împrejurimi, în Volosca, Ica, Ilici și Lovrana sînt vara asta peste 2620, zi două mii șase sute douăzeci de persoane înscrise ca »redacturi«. Ce bidiganie va mei fi și »redacteurul«? Nici pe departe nu e ziarist, după cît v'începuți. Între oaspeții de cură trece drept »redacteur«, că de fapt ce ie, îmi iau voie să vă spun în câteva cuvinte.

Iată-l pe scurt:

1. »Redacturi« sînt toți aceia cari grație vr'unui prieten ziarist, au obținut un bilet de liber parcurs sau cu preț redus pe căile ferate.

2. »Redacturi« sînt toți cei cari răcnesc, isbind cu pumnul în masă cînd e vorba să-și plătească taxa de cură și amenință direcțiunea băilor cu puterea presei ungurești, numai ca să nu plătească.

3. »Redacturi« sînt cei cari fac bae cu bilet gratuit, pe care l'au smuls amenințînd cu scandalul public.

4. »Redacturi« sînt cei cari la birt refuză bucatele, după ce le-au mîncat de jumătate, sub pretext că-s proaste.

5. »Redacturi« sînt cei în fața cărora în astfel de cazuri, birtășul nici nu cîrcește, căci se teme de presa ungurească.

6. »Redacturi« sînt cei cari la cafenea dau bacșișuri în suma de doi pînă la un creitar, iar la birt șterpelesc de pe mese bacșișurile lăsate de alții.

7. »Redacturi« sînt cei cari ies la plimbare în papuci și ascultă muzica de după amiază în halat de noapte.

8. »Redacturi« sînt cei cari nici odată nu cumpără colportorului un ziar, dar îl iau și după ce l'au citit îl restituiesc.

9. »Redacturi« sînt cei cari mîncă cu preț redus la birt, reducerea consistă în faptul că dacă au consumat patru pîni, spun »șalului« numai două.

10. »Redacteur« e acel om de spirit, care la amează cînd baia e plină de lume, răcnesc cît îl ia gura că: Vine rechinul!

11. »Redacteur« e persoana ai cărei copii învață la bazen în otul pe gratis, căci făgăduiește maistrului că-l va pune la gazetă într'un foileton, căci el e cutare scriitor de seamă, sau cel care scrie sub pseudonimul cutare. Și tot în calitatea aceasta are la birt o reducere de 25 la sută și la spălătorie de 15, iar cerșitorilor dela colțuri de stradă în loc de apara le aruncă cite un sfat ce l'ar putea urma și el — sau cite o vorbă de spirit.

12. »Redacturi« sînt cei cari bagatelizează în toate părțile pe adevărații ziaristi, cei cari primul redactor dela un ziar din capitală îi zic diletant și cari se feresc de ziaristi adevărați ca de foc.

13. »Redacteur« e cel care poartă unghiuile vesale murdare și un nasture lipsă, chiar acolo unde nu ar fi permis să lipsească, cel care vorbește ziua intrazăz nemțește, seara în gondolă cîntă române române, înainte de masă fredonează lodi-uri tiroleze pe colnice, iar seara în văi vorbește ungurește cu accente dovesc, răcnește cît îl ia gura, face cunoștinți fără să se prezinte, ficsează cucoanele și le spune picamuri, iar dacă pe înserate ia cite o pereche de pînie se simte cu mult mai bine ca înainte de a le lua.

14. Și în sfîrșit toți sînt »redacturi« cari în viața lor n'au scris un rînd la ziar, cari s'au născut pentru a amorî viața adevăraților ziaristi și fac cu publicului să-i treacă pofta pentru totdeauna de aceștia.

Cronică pedagogică.

Părerii cu privire la planul de învățămînt oficial.

I.

Instituția despre care se vorbește astăzi foarte mult, dar pentru a cărei organizare serioasă se face, din nenorocire, foarte puțin, e de sigur școala românească. Cîtînd aceste rînduri, mulți vor fi ispitiți să creadă, — gîndindu-se firește, la însuflețirea cu care comunele românești au hotărît în anii din urmă susținerea școlilor; că nămașia aceasta e cel puțin îndrăzneșă; dacă nu neserioasă. O astfel de judecată însă, e rezultatul unei aparențe cît se poate de înșelătoare, cît realitatea e cu desăvîrșire alta. O școală nu e tare, prin jertfele materiale mai mult sau mai puțin naționale cari se aduc pentru ea, ci e tare prin opera de educație sufletească națională ce o săvîrșește. Cea mai mare potență la care a putut ridica această educație, dă măsura valorii sale.

Că la noi școala e numai românească, nu e națională, o dovedește nivelul conștiinței naționale foarte scăzut, nu numai al țărănimii noastre ci chiar și al așa numitei aristocrații intelectuale. Să nu să creadă că denumirea aceasta de »națională« ar însemna o interpretare greșită și imposibilă a problemelor școlii, că noi ar trăbi în situația de azi; să punem școala în slujba unui ideal politic. Așa ceva nu numai că nu e rațional, ținînd samă de caracterul ei educativ, ci între împrejurările în cari trăim, chiar ceva cu desăvîrșire peste puțință.

A cere dela școală să fie națională, însemnă a te pune exclusiv pe punctul de vedere al pedagogiei moderne și nici decum pe acela al politicii militante. Pedagogia spune că copilul are nevoie unui popor, care e o naționalitate, și pentru mare el trebuie crescut pentru aceasta în primă linie. Când zicem deci școală națională, înțelegem că aici trebuie să se facă educație națională, educația care să cristalizeze în sufletul copilului cultura neamului său cu toate notele ei deosebite. A face așa ceva înseamnă a te conforma legilor firii și pedagogiei și nu insanităților pedagogăuți de cea mai detestabilă speță.

Că școala românească de azi nu dă educație națională, și că prin urmare necesar e cel mai însemnat principiu al pedagogiei, e un fapt cu desăvîrșire istoric și nu numai că trebuie să-l mai ascunzi, ci o astfel de relicență ne va fi cel mai mare rău posibil, care nu ne va feri de un dezastru condamnat și rușinos.

E ușor să te încredințezi cît de puțin curios e un elev al clasei a VI-a sufletul neamului său. Nicăiri nu se vorbește mai puțin despre poporul românesc, despre credința lui, viața lui, trecutul lui, decât tocmai în școala populară românească. Principiul istoric-național preconizat de pedagogie, în înțelesul căruia elevul trebuie să treacă în cursul educației sale în mod sumar prin toate etapele de dezvoltare culturală ale neamului său, n'are mai mult nesocotite de altă școală, decât școala de cea românească. Se știe că școala noastră nu va crește caractere religioase-morale, înțelegând elevii în stare să participe în mod activ la ei.

Gulere și manșete mai frumos curățeste fabrica de spălat cu aburi

UNIÓ

Kluj—Kolozsvár, Ferencz József-tér 102. Telefon Nr. 395.

Lucrările din provincă dacă trec peste 5 cor. le retrimite franco.

INFORMAȚIUNI.

ARAD, 22 Iulie n. 1910.

— Un preot cum n'ar trebui să fie. Ni se comunică un caz pe care îl aducem la cunoștința forurilor bisericești, socotind că e de datoria lor să ia măsuri împotriva unui preot care compromite vaza bisericii din care face parte

Preotul Alexandru Nica din Almaș, [care la alegerea de deputat a fost omul de încredere alui Almaș și a luptat împotriva candidatului național Dr. Gh. Popa, a pornit proces împotriva harnicului învățător din Almaș Iancin, sub cuvânt că ar fi furat din biserică un paus (o prescură), — la care are drept fiind și cantor în biserică. Toți oamenii de bine au stăruit pe lângă preot să nu facă de rușine biserică, dar înzadar.

Procesul a ajuns la dezbateri în Buteni și învățătorul, lucru firesc, a fost achitat. Prea cinstita sa Nica nu s'a mulțumit cu atât, ci a făcut apel la tribunalul din Arad.

Procesul a avut loc și aici. Au fost chemați o mulțime de martori, cari au constatat că domnul învățător a luat prescura în vederea tuturor, cum o făcea de ani de zile, — pentru că i se convenia. Tribunalul l-a achitat pe domnul Iancin, condamnând pe părintele Nica la plata cheltuielilor de proces, peste o sută de coroane — pentru un paus de 12 bani.

Judecătorii tribunalului și-au exprimat mirarea că se poate găsi un preot care să facă de rușine nu numai persoana sa, ci și biserică ce-o slujește.

— »Astra« la Teaca. Sântem rugați a publica următorul apel: Comitetul central al »Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român« a hotărât înființarea unui despărțământ al său cu sediul în Teaca, și prin scrisoarea sa cu dato 5 Iulie a. c. cu ducerea la deplinire a acestui hotărât m'a încredințat pe mine.

Vă rog deci cu toată insistența, ca pe unul, căruia totdeauna i-a stat la inimă prosperarea și înaintarea poporului românesc, ca pe 31 Iulie a. c. la 11 ore a. m. să binevoiți a participa la adunarea de constituire a noului despărțământ și să aduceți cu D Voastre și alți iubitori și iubitoare de cultura poporului român, mai cu seamă de acela, despre care socotiți, că se vor face membri ai »Asociațiunii« noastre.

Obiectele adunării vor fi: 1. Deschiderea adunării. 2. Numirea unui notar și casier ad. hoc. 3. Inscrierea membrilor noi. 4. Alegerea comitetului cercual. 5. Închiderea adunării. Cu deosebită stimă: *Dr. Eugen Bran*, avocat.

— »Bal electric« în Dej. Supt titlul acesta am publicat în numărul nostru de Joi o informație venită din Dej, în care se spune că la punerea pietri de încheiere a stabilimentului electric ar fi luat parte și dna Eleftera Dr. Mihali.

Primum azi prin telefon lămurirea că dna Mihali n'a luat parte la aceste serbări. În aceea zi a plecat la o moșie și a trecut cu trăsura pe dinaintea stabilimentului, fără a se opri însă. D. Dr. Mihali de asemenea n'a luat parte (nici nu s'a spus de nimeni. N. Red.), fiind în timpul acela în Budapesta. În ce privește balul, numele dlui Mihali a ajuns pe invtări numai în calitate de acționar al acestei întreprinderi industriale.

— Petrol în Maramurăș. Ieri s'a prezentat ministrului comerțului Hieronimy

o delegație compusă din 6 persoane, americani și englezi, supt conducerea prefectului din Maramurăș.

Inginerul de mine Otto Szedényi a arătat ministrului dorințele delegației.

Un grup anglo-american vrea să înființeze o societate pe acțiuni cu scopul de a face sondajii în comitatul Maramurășului, de oarece s'a constatat că terenul conține nenumărate izvare de petrol.

— Furtuni păgubitoare. În comuna Calacea s'a deslănțuit în noaptea de 19 Iulie un vânt năpraznic cărui i-a urmat o vehementă ploaie cu grindină, care a distrus în câteva clipe tot hotarul comunei, împreună cu grădinile satului și toată recolta ce era. Pagubele sânt enorme și lumea a rămas pe drumuri din cauza dezastrelor.

— Grevă la căile ferate din Anglia. Din Londra se anunță că impiegații căilor ferate din nordul Angliei s'au pus în grevă.

Proclamarea grevei a venit pe neașteptate. Lucrătorii din portul Gateshead au declarat într-o bună zi că nu vor să mai lucreze. A doua zi s'a proclamat greva și printre impiegații căilor ferate dela Gateshead, Newcastle și Tyne. Numărul greziștilor se ridică la 8000, sânt însă temeri că el va spori până la 30.000.

Direcția căilor ferate face tot posibilul spre a menține cel puțin comunicația între York și Berwick.

Minele de cărbuni din Newcastle suferă mari pagube din cauza grevei.

Cauza izbucnirii acestei grevei ar fi concedierea unui conductor; se știe însă că impiegații sânt de mult nemulțumiți.

— Călătoria țarului. Din Köhn se anunță că la începutul lunii August familia țarului și o mare suită va sosi la castelul din Friedberg unde vor rămănea vreme mai îndelungată. La castel au început de pe acum pregătirile pentru primire.

— Logodnă. D. Paul Fetti, absolvent de teologie, s'a logodit cu domnișoara Aurelia Gavriș, fiica dlui preot Vasile Gavriș din Odești (Sălaj). Felicitările noastre.

— Birăuț amenință . . . Birăuț urmează cu nerușinarea-i înăscută să sfideze partidul. »Lupta« a apărut și azi, deși i-s'a interzis să o scoată. La redactarea ziarului se vede o șiretenie birăuțească: guvernul e atacat cu mare violență și coloanele ziarului debordează de un naționalism demonstrativ care-i șade lui Birăuț ca nuca în părete. Că ziarul azi e cu totul pe mâna lui Birăuț se dovedește prin o declarație iscălită de iel însuși în care îndrăznește să puie la îndoială autenticitatea declarației părintelui Lucaci, apărută în ziarul nostru.

Atâta obrăznicie nu se poate tipări decât într'o foaie stăpănită de Birăuț. De altfel eroul nostru ne amenință și pe noi cu un răspuns teribil pe care îl amână pe Sâmbătă — spre a se mai gândi nițel. Poate vom avea onoarea să-l vedem venind chiar la Arad, ca să-și execute amenințarea de a ne palmui, pe care anul trecut uitase să o execute. Așteptăm — cu o sticlă de Zacherlină în mână...

— Agitația minerilor din Spania. »Le Matin« din Paris e informat că agitația minerilor din Spania la o proporție considerabilă.

Mașini de cusut, biciclete, motoare, mașini de scris, mașini agricole și gramofoaen, la

FALK IMRE

se pot procura cu plătire în rate

►► Mare atelier mechanic de reparaturi. ◄◄

Montare de sonerii electrice și reparare. Atelier de reparat mașini de scris și decusut, biciclete și motoare

Cu stimă: Falk Imre, Koloza Á r, str. Deák Ferencz nr. 30.

În ținutul Bilbao sânt temeri că greva, din cauza admirabilei organizații a comitetului de agitație, se va întinde și asupra celorlalte categorii de muncitori.

Grație măsurilor de prevedere ale autorităților, cari au intervenit la timp cu energie, până în prezent nu s'a produs nici un incident.

Se speră că va fi ușor de restabilit liniștea, deoarece guvernul e hotărât să recunoască dreptul de grevă; se crede că numărul greviștilor se va ridica la 100.000.

Partidul socialist, care cuprinde un mare contingent de lucrători minieri, nu aderă la mișcarea revoluționară, dar o susține din spirit de solidaritate.

— **Inchiderea saletor de joc în Ostende.** O telegramă scurtă, primită din Ostende, anunță că saletor de joc din localitatea aceasta au fost închise de poliție și toți jucătorii trași în judecată, iar banii cari erau în joc confiscați. Măsurile au fost luate în urma plângerilor necurmte a oaspeților, cari pe urma jocurilor necurmate erau jefuiți în chip neomenos de oamenii plătiți ai proprietarului casei de joc, care din simplu chelnăr azi are o avere de 20 milioane și e cel dintâi acționar al bănii din Montecarlo.

— **Rectificare.** În numărul 133 al »Tribunei« am publicat la contribuțiile pentru inundații din Bănat următoarele sume:

Grăvila Pălăgia, Bistrița 25 cor.
Ion Corbu, Bistrița 25 cor.

În publicarea aceasta s'a strecurat o mică greșală pe care o rectificăm acum. Au contribuit Gavrila, Pălăgia și Ion Corbu, împreună 50 cor.

— **Literatură pentru copii.** Citim în »Minerva« din București: Se știe cât de mare înfluență are o lectură aleasă, asupra formării caracterelor și mai ales se știe câtă înfrigurare au cărțile și revistele asupra copiilor care încep a citi.

Literatura pentru copii a preocupat și preocupă foarte serios pe toți pedagogii din lume. Și pretutindeni în țările cu o cultură mai veche, literatura pentru copii a luat o mare dezvoltare. În Anglia, în Franța, în Germania, în Italia, în America apar sute și mii de cărți și reviste scrise anume pentru copii.

La noi această literatură e cum știm, foarte săracă. Și atât Institutorii cât și părinții se plâng cu drept cuvânt că copilașii noștri nu au ceva bun de citit. Din acest punct de vedere mișcarea făcută de Institutorii din București Florian Cristescu, Teodor Castrîșanu și desenatorul Ion Jalea prezintă o deosebită însemnătate.

Acești Institutori, simțind ca și ceilalți colegii ai lor, cât de mare e lipsa unei literaturi pentru copii, au pus la cale scoaterea unei reviste a copiilor. Pentru aceasta ei au lansat apeluri în toată țara, ba chiar și la frații români din țările străine — atât la profesori cât și la părinți — și în urma câtorva mii de adesiuni, au început să tipărească revista ilustrată pentru copii »Fluerașul«.

Această revistă a fost pusă sub înaltul patronaj a celor mai scumpei copii ai României, AA. LL. Regale Principii Nicolae și Marioara, care au primit cu atâta drag să sprijine noua revistă, încât au și colaborat cu câte ceva.

Astfel, în Nr. 8 dela 15 Aprilie Altețele lor Regale au luat parte la concursul de scriere frumoasă publicat de revista »Fluerașul«, publicând câte o drăgălașă probă de caligrafie.

Între colaboratorii noiei reviste se numără: Carmen Sylva, Barbu Delavrancea, G. Coșbuc, St. O. Iosif, P. Dulfu, I. Soricu, N. Vułovici și alții scriitori cunoscuți.

Între copii cari participau la concursu ile ce revista »Fluerașul«, le deschide în fiecare număr, vedem foarte mulți din Bucovina și Transilvania.

Această revistă dovedește că și în țara noastră se muncește pentru formare generații or viitoare.

Acum revista »Fluerașul«, a organizat o serbare la expoziție (Parcul Carol I) în ziua de 4 Iulie, Duminecă.

— **Eximpărăteasa Eugenia la sultanul.** Eximpărăteasa Eugenia, fosta soție a lui Napoleon al III-lea a vizitat zilele trecute pe sultanul

Mohamed al V-lea, vorbind cu el vreme mai lungă. Impărăteasa a sosit la Constantinopol pe yachtul său Thisthe unde petrecuse pentru prima dată la anul 1869 cu prilejul deschiderii canalului de Suez.

— **Din tainele conjurației din Constantinopol.** Corespondentul din Constantinopol al ziarului german »Localanzeiger« dă la lumină — prin o convorbire avută cu un marcant bărbat politic al Turciei care stă departe de micile patimi ce bântue în parlament — câteva amănunțite menite să desvăluie taina în care se ascundea pretinsa conjurație.

— **Cei în drept știu deja demult** că comitetul ținărilor turci a pornit în taină a campanie de extirpare a tuturor celor cari sânt contra regimului ținărilor turci — a zis politicianul din chestie. Când s'a început vacanța parlamentară comitetul a ales o comisie secretă, a cărei menire era nimicirea șefilor opoziției. Între cei candidați la moarte era și șeful liberalilor Kemal Ismail, președintele poporalilor beiu Slaki, și conducătorul democraților, beiu Rıza Muri. Aceștia au fost luptătorii făși ai partidului reformator, inițiatorul mișcării însă era pașa Serif și mai ales soția acestuia, o bogată prințesă eghipteană cari au făcut mari jefuri pentru propagarea reformelor. În casa prințesei se întâlneau șefii opoziției și de aceea pașa Selzif sta în calea comitetului ținărilor turci. El trebuia făcut inofenzabil înaintea tuturor și cu ei de-odată ceilalți trei îndârjiți capi ai opoziției.

Cât despre o conjurație nici vorbă nu poate fi, căci partidul opozițional vrea să ajungă la putere prin luptă parlamentară.

x **La croitoria universală.** I. Petrașcu, Sibiu — Nagyszeben, Strada Cisnădiei Nr. 30, Telefon 721. Se pregătesc cele mai frumoase haine, după croială cu și, pentru civili: fracuri, saloane, jachete, sacouri, pardesiuri, paltoane etc. Asemenea să execută pentru ofițeri și voluntari, tot felul de uniforme, iar în depozit se află diferiți articli pentru uniforme: săbii, chipiuri, portofee, mănuși etc. Atrag deosebita atențiune asupra reverențelor preoțești, ce se pregătesc în atelierul meu, după moda cea mai nouă. Comandele se pregătesc în timp foarte scurt.

Mihai Radu croitor pentru domni, Cluj (Kolozsvar) strada Jókai Nr. 2. se recomandă on. public român.

? : Dentist român în Arad. :
VIRGIL MUNTEAN ?
:: Szabadság-tér No. 3. ::

Cronica socială și artistică.

Expoziție etnografică în Lăpușul-unguresc. Cu prilejul adunării despărțământului »Astrel«, la Lăpușul-unguresc se va da o petrecere cu joc în sala otelului »Zsentyer«, la 2 August nou.

Inceputul la orele 8 seara.

Aceiaș zi, la orele 11 a. m. se va deschide, în școala română, o expoziție etnografică.

ECONOMIE.

Plata grânelor din Aradul-Nou

5 Iulie 1910

De nou a ploat, dar puțin și fără să strice secerișului început.

De prezent e vreme bună și e nădejde să țină încă câteva zile.

Tirgul de bucate stagnează și afacerile decurg fără nici o animație.

S'a vândut azi

grâu 200 mm.	8.50—	9.—
orz mm.	5.30—	—
ovăș mm.	6.30—	—
secară mm.	6.50—	—
pâpușoi 200 mm.	5.30—	5.40

Prețurile sunt socotite în coroane și după 50 kg

Bursa de mărfuri și efecte din Budapesta

Budapesta, 5 Iulie 1910

Prețul cerealelor după 100 kgr. a toci

Orlu nou

De Tisa — — — — —	20 K. 60
Din comitatul Albei — — — — —	22 — 90
De Pesta — — — — —	20 — 40
Bănățâncesc — — — — —	20 — 70
De Bacica — — — — —	23 — 40
Secară de calitate I. — — — — —	14 — 20
Orzul de nutreț, calitate I. — — — — —	12 — 75
Ovăș de calitate I. — — — — —	14 — 10
Cucuruz — — — — —	11 — —

BIBLIOGRAFII.

»Le Polenfrage«, von L. Bernhard, Professor der Staatswissenschaften an d. Univ. Göttingen. — Dunker et Humblot, Leipzig, 1910. Preț 10 mărci.

E o lucrare voluminoasă, de peste 600 de pagini, în care se face istoricul chestiunii poloneze se arată fazele și starea actuală a acestei chestiuni naționale. E un studiu documentat, asupra căruia vom mai reveni.

Poșta Redacției.

N. I. R. Adresa dorită e până la 1 August redacția »Tribuna«.

V. B. în S. »Institutul Otetelesanu« Măgurele (România). În școala de care pomenim nu primesc elevele decât pe lângă plănuirea unei anuale de 800 cor.

Redactor responsabil: Iuliu Giurgiu.

»Tribuna« Institut tipografic, Nichin și Coșbuc.

SZABADSÁG

LUGOS SÓS SAVANYÓVIZ

apă minerală de Sotăș contra răgușeli, tusei și gaturaiului Remediul special pentru bofi de zădărnici

Kardos Miklós, reprezentant și vânzător în gros pentru — ARAD. — Telefon: 647
Se găsete la firma Daniel Lajos
Dür Kocsárd 150
Éles Armin 44
Färber Lajos și fratele 311
NagyFarkas 267
FejérGyula 75
Hoffmann Ottó 598
Crienfeld Ignátz și alți. De asemenea în orice cafenea și cârciumă mai bună.

Credit pe ipotecă, pe cambli și pentru oficianți mijlocește

Herzog Sándor

ARAD,

str. Weitzer János 15.

Telefon nr. 376.

CONCURS.

Magurule însoțire economică comercială Elisabetopol, publică concurs pentruirea unui post de contabil.

Prețul K 1400.—
Căi recurenți să cere să fi absolvat vre-o la comercială superioară și să dovedească cu atestat dela vre-o întreprindere comercială, că au praxă de contabilitate, cari pe lângă limba română posed și maghiară și germană și au praxă în comerțul cu produse agricole vor fi preferiți. Cererile provăzute cu atestatele în original sau copie legalizată au să se înainteze cel mult în 15 August st. n. 1910.

Postul va trebui ocupat imediat după Elisabetopol, (Erzsébetváros, Kiskükülő-m) 1910 st. n.

Direcțiunea.

Fengelegi Ferencz

Croitor pentru domni
Arad, str. Zrinyi,
băncii »Aradi első takarékpénztár«.

Pregătește totfelul de haine pentru domni, după croiul cel mai modern. Are la depozit totfelul de stoffe, atât din țară cât și străinătate. Prețuri moder.

Invenție nouă!
Moară de oțel pentru întrebuintare economică și acasă, mașină excelent orzul, grâul și grâul, se învârtă cu mâna, puterea mecanică a unui băiat de 6 ani, 1 kilogram pe minut pe lângă garanță și numai într-o marime. Prețul 14 coroane.

Fac aparate pentru desfacerea sămânței de lucernă și trifoiu tăiat cu puterea ori cu mâna, de aplicațiunea de îmblățit ori de sine stătătoare. Dacă se întrebe.

Kádár Gyula

Atelier de aparate de desfăcut sămânței trifolului și atelier de reparaturi de mașini
ORADEA-MARE
(Nagyvárad) Vilanytelep mellett.

JOSEF JIKELI, Sibiu, str. Ciszădiei Nr. 47. — Telefon Nr. 190.

neguțatorie p. articlii de sticlă, porcelan și metal; fă furli și blide înflorate, rame p. licoane, globuri și lămpi, oglinzi țigle de sticlă.

Recomandă scule bisericesti:

Cupă și vas de botez; Potire argintate și pe dinăuntru aurite; Cădelniță; Căldărușe pentru apă sfințită; Candele de părete de bronz; Candele argintate; Cruci; Sfeșnice de altar și Candelabre. Ieftin de tot: Candelabru aurit, pentru 6 luminări, în mijloc cu vas pentru unt-de-lemn și glob de sticlă roșie cu prisme de sticlă cu tot K 43.—
— La dorință servește cu catalog gratis și franco. —

Medic român în Karlsbad.

Dr. ENEA NICOLA

dela facult. din Viena. f. asistent p. boalele interne, exercită de — 18 ani, consultă în —
KARLSBAD,
casa »Billroth«, Sprudel-Strasse.

Asudarea mânilor!
Asudarea picioarelor!
Asudarea subțioarelor!

Începează în decurs de o oră dacă folosim:

„SUDORAN”-ul

a lui MOLNÁR.

Copile epistolelor de recunoștință sunt autenticate de notarul public

Stim. dle farmacist! Medicamentul »SUDORAN« comandat dela Dta, vă mărlu isesc, e bun și mi a folosit. Primiți mulțămitele mele. Cu stimă Cont. S. P.

On. d. Molnár János, farmacie la »Duhul sfânt« Szombathely. Nu pot întrelăsa ca să nu vă fie cunoscut, că medicamentul d-tale »SUDORAN« contra asudării picioarelor și subțioarelor are efect surprinzător și e nevătămător și cu conștiința liniștită îl recomand oricui. Cu stimă Sz. M. căp. inretr., R. St. Die! Din »SUDORAN«, leac contra asudării picioarelor, mânelor și subsuori am procurat înă pentru 3 persoane, și întrebându i despre rezultat, l-au lădat foarte. Cu stimă A. S. învățator, Gy.

St. Die apothecar Molnár! Răspunzând la cartea d-tale, am cea mai mare recunoștință pentru »SUDORANUL« d-tale Pentru că și eu am suferit în mare măsură de asudarea picioarelor și după două masaje mi-a trecut de tot. Am mântuit și alții mulți cu produsul d-tale și te rog să-mi mai trimiți 2 sticlufe — și acestea pentru alții. Am rămas cu stimă G. K. ospătar S.

St. Die apothecar! Am primit »SUDORANUL« comandat, contra asudării de picioare, mâni și subsuori. Credemă, că cine-l folosește după receta prescrisă, îl află de neprețuit. Cu stimă F. E. coafăr, F.

Așa zisul »SUDORANUL« contra asudării de picioare, mâni subsuori, pregătit de d-voastră, are un efect atât de excelent și sigur, că cu cea mai bună conștiință îl pot recomanda nu numai celor din patrie ci și străinătății, întrucât »SUDORANUL« întrece mult toate fabricatele străine, de cari m'am folosit până acum. Iți datorez mulțămită, că m'am scăpat de boala neplăcută, Salut R. A. învățator A.

Se poate comanda la pregătitorul:

Molnár János, apotecar în Szombathely.
Prețul unul flacon 1 cor. 30 fl.
dacă se trimite suma înainte, porto-franco.
Numai »SUDORAN« prov. cu marcă să se primească.

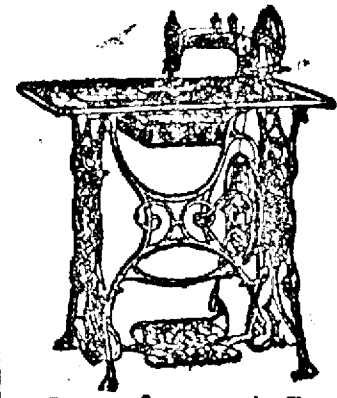
Un cand. de avocat

cu praxă

caută aplicare pe 1 August în o cancelarie advocațională. Ofertele a se trimite la administrația ziarului »Tribuna« în Arad.

STAMM EDE succesor
RESCH FERENCZ,

atelier de mașini de cusut și biciclete
în TEMESVAR, strada Merczi 4.

Gramofoane și Patefoane veritabile, precum și de cele fără diaphazon.
Telefon nr. 459.
— Preț-curent gratuit. —

Are magazin de mașini de cusut PFAFF de toată mărimea și cu prețurile moderate. Mare asortiment de Goarne. Prețurile se pot solvi și în rate.

Fabricația cea mai bună de

PIELE

și de tălpi, fabricația proprie de partea de sus a ghetelor, în asortimentul cel mai mare, cu toată scumpetea se găsec cu prețurile cele mai ieftine în magazinul de pele al lui

Gyöngy Sándor

BUDAPEST III., Tavasz-u. 1.

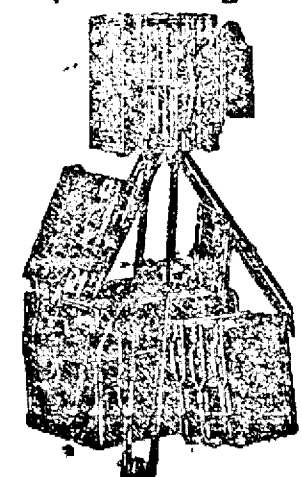
Distins cu diploma de recunoștință în anul 1904.

Catalogul ilustrat a prețurilor gratuit.

PETRY ÁRPÁD

orologier și optic, singurul vânzător de mașini de fotografiat »KODAK« în Oradea-mare-Nagyvárad, Rákoczi-út 3.

Mare asortiment de: oroloage de aur, entint, nickel, cu pendulă, deșteptătoare, jdrăsu cancelarie și de Schwarzwa'd. — Mașini de fotografiat și ajustări pentru

amatori. Ochelari veritabili Rodenstock Diaphragma. Mare asortiment de sticle periscopice, objective, lorneto, și de alte obiecte optice. — Prăvălia mea îi stă la dispoziția on. publico un Refraktometru de Rodenstock (mașină pentru examinarea ochilor) prin ce se știe imediat ce fel de sticle sunt de lipsă. —

Fond. în a. 1860.

NÄDER J.

măiestru

ARAD, palatul minoritan.

Ține în magazin cele mai excelente cuțite de buzunar cu tăiș englez și Solingen, cuțite de bucătărie din oțelul cel mai bun ș. a. cuțite pentru curățitul legumelor, pentru tăiatul prăjiturilor, pentru carne, șuncă, salamă și cuțite pentru caș. Cuțite pentru măcelari și cârnățari, de junghiat și pentru curățitul intestinelor.

Pentru barbieri și frizeri: mașini de tuns, briciuri foarte fine, ascuțite, pre um și articlii mănuitoari. — Revizite de masă din Alpaca și pifon, de prima calitate. — Ori-ce reparări de bransa aceasta precum și ascuțire, le execută în atelierul meu, instalat cu electricitate, pe lângă — — prețurile cele mai moderate. —

MEGYERI IMRE

văpsitor de haine, curățitor chimic, broderie, și institut pentru spălatură rufelor cu abur, în ALBA IULIA Gyulafehérvár. Széchenyi-u. (lingă biserica călug).

Primește curățiri lucioase și fine, curățire de trusouri, albituri de desupt, de masă și de pat, perdele și ori-ce lucruri din bransa aceasta cu prețuri foarte moderate. Curățire și clopsitorie chimică de tot-felul de haine pentru bărbați și femei, pardesii fără a le desface, apoi materii de mobile, perdele, dantele etc., cu prețuri moder.

SCHAEFER RICHARD GEZA

lăcătar tehnic, pentru zidiri, instalare de apeduct și instalații în ARAD, strada Bathányi Nr. 17.

Pregătește cordoane pentru rânii, beștii și balcoane, vetre de fier din fier șarlat.

Atelier de instalare: Rățele de țevi pentru apeduct. Jaluzele fără miros. Pissoare, spătoare, oțel de baie și aranjare de ori-ce sistem — — pentru încălzire centrală.

NOUȚATE! Mode de cogulare de auto sau automat cu ajutorul acetilului sau cog nului, prin ce obiectele stricale pregătite din fier făurit, oțel, fier vărsat și aramă în general, acesta se pot repara ușor, conform scopului.

Dacă voți să cumpărați mezeluri și șuncă — — din loc curat și pregătite gustos — —

Să vă adresați:

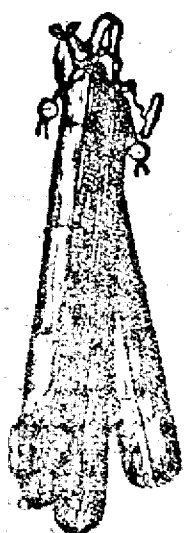
ca tre fabrica de măcelărie și cârnățarie cu putere electrică (fond. în a. 1879) a lui

LÁSZLÓCKY TESTVÉREK

CLUJ-KOLOZSVÁR, Mátyás király tér 23. (Iparospalota)

unde se pot căpăta zilnic următoarele mezeluri:

Pariser	— — —	Cârnaț-șuncă	— — —	Galantin de mai	— — —
Cr. nolin	— — —	Rollui șuncă	— — —	Masaie	— — —
Extra	— — —	Rusesc	— — —	Picior umplut	— — —
Caș de carne	— — —	Rollui rusesc	— — —	Mortadella	— — —
Caș cu mă eș	— — —	Paranen	— — —	Gottha	— — —
Cârnați p. v. ațori	— — —	Măieș rece	— — —	Mensel	— — —
Cârnați cu sl. p. v. aț	— — —	Caș rece de măieș	— — —	Caș de limbă	— — —
Salamă de vavă	— — —	Pastete de mai	— — —	Sângerete cu slăină	— — —
Pastete de sânge	— — —	Rollui de pept	— — —	Limbă umplută	— — —
Caș de porc I	— — —	cu felurite umflături ș. a.	— — —	Rollui de carne	— — —
Caș de porc II	— — —	cu sânge, mai, limbă.	— — —	Galantin de vițel	— — —
Cași de urcehi	— — —	Tortă de carne	— — —	Pastete de ciuperai	— — —
Cartaboș n. gru	— — —	Cracovean	— — —	Pastete de mai de găscă	— — —

Comandele, atât cele din provință cât și cele din loc, se execută prompt și în calitate neexceptionabilă,

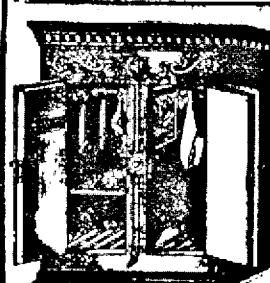
Recomandăm preparare proprii, precum și șuncă de Cașovia și Praga, carne fină, slănină albă, afumată, ardeată, fiartă și pentru unsoare și unsoare proaspelă de porc.

Cârnuri proaspete, ș. a. carne de vită, de vițel mare și sugător zilnic carne de porc și de miel dimineața dela orele 6—1 și d. a. dela, 3—8¹/₂.

Dulapuri de gheață

sunt indispensabile pentru orice casă!

Dacă vrei să cumperi un dulap de gheață bun, trainic și ieftin, atunci comandă invenția proprie de dulapuri **Moskovitz** a căror părți constitutive se pot a lui **Moskovitz** desface ușor și curăți, făcând în

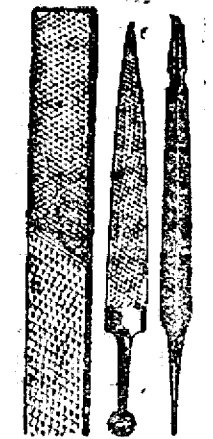
ghiață o economie de 5% la suta. — Prețuri foarte moderate. Prospecte de prețuri ilustrate trimite gratis și franco:

Moskovitz S.

fabricant de dulapuri de gheață în Budapesta, VIII, Rökk Szilárd-utca.

STEIN MIKLÓS

fabrică de tăiat pile Oradea-mare — Nagyvárad. Fabrica: Damjanics-u. 30. Magazin: Tokolci-u. 33.

Recomandă fierarilor și comercianților atelierul său de tăiat pile bine aranjat, unde se pregătesc pile mici și mari din oțel vărsat de prima calitate etc. Primește spre scobire pile mici și mari vechi cu prețuri ieftine.

Tot-felul de pâine bună de cartofi din Brașov.

TENTESCH VILMOS JÁNOS

brutărie și pregătitor de alimente. Brașov—Brassó, Közép u. 23. (Ó-Brassó).

<p>Specialități de prăjituri: pesmet (biscuit) de ovăs și grâu pentru sănătate, pâine lată pentru diabetici, pâine de ovăs pentru reconvașenți, pâine Graham, prăjituri cu nuci Graham, pâine de nuci Graham, pesmet (zwieback) de nuci Graham, pesmet (zwieback) de slăd de nuci Graham, pâine fină și dură Graham pentru anemici — și suferinzi de stomach și pentru nătrirea pruncilor. — Căfea-caramel-cereale poame, extracte de nucă (unt de nucă).</p>	<p>Nutri-toare.</p>
<p>Distins la expoziția internațională a brutarilor în anul 1907, din Budapesta cu medalia de aur și la expoziția internațională de igienă din Paris cu medalie de aur și cu dipl. de on. Catalog gratuit.</p>	<p>Producătoare de sânge.</p>

Specialități de prăjituri și pesmet (zwieback) de Brașov.

Atelierul special de reparat

al renumitei firme: **Schmerek E**

Temesvár-Jószefváros, Bonnáz-u. 14.

Primește tot-felul de reparări și transformarea motoarelor cu benzin, gaz și ulei brut, absorbitoare de gaz, locomobile cu benzin și ulei brut și Arlapuri p. trierat. Bastimente cu benzin, pompe-motor. Mașină de fabricat gheață. Mănuări speciale de mori cu prețuri moderate, precum și reparări de automobile, bastimente și biciclete-motor. Depozit de articlii tehnici. Fitile magnetice. Unsov. Material de condensățiune. Arzătoare cu acetilen. Material pentru instalări cu electricitate. Cereți catalog de prețuri și prospect gratuit. — Serviciu conștiințios — Telefon pentru oraș și comitat Nrul 318. —

„DUNĂREANA“

Institut de credit și economii societate pe acții în Timiș-Cubin.

CONVOCARE.

Domnii acționari ai institutului de economii și credit, societate pe acțiuni »DUNĂREANA«, se invită la

a X-a adunare generală ordinară

care se va ține în localitatea institutului, Vineri, în 29 Iuliu 1910 la 9 ore a. m. în Timiș-Cubin*)

O B I E C T E :

1. Deschiderea adunării generale și constituirea birouului acesteia.
2. Raportul direcțiunii, comitetului de supraveghiere, aprobarea bilanțului și darea absolutului.
3. Impărțirea profitului curat.
4. Alegerea a 1 membru în direcțiune.
5. Desbatere asupra eventualei fuzionări a institutului cu alt institut.

DIRECȚIUNEA.

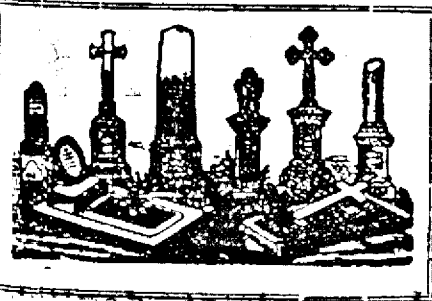
*) Domnii acționari, cari doresc a participa la adunarea generală în persoană sau plenipotențiați, sunt poștiți a-și depune acțiunile cu cuponii și eventualele documente de plenipotențe, cel mult până la 28 Iuliu a. c. sece 9 a. m. la cassa institutului nostru.

RICHTER și ZEPENEU

BISERICA-ALBĂ
— Szászka-ut 112. —

pietrari

— VÂRȘET —
Ferencz József-tér 23.

Recomandăm on. public din Vârșet și jur cele mai moderne

MONUMENTE
MORMĂNTALE

de granit negru suedian, sienit, labrador, marmoră albă de Ruschița, trachit pentru cripte și pentru tot felul de zidiri.

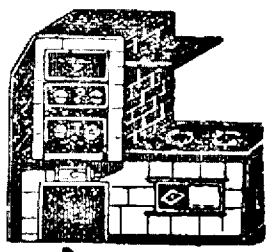
Avem din piatrăria proprie tot felul de lucrări de branșa piatrăriei. Depozit de piatrărie de hotare.

= Atelierul de fotografiat a lui =

Csizhegyi Sándor

Cluj—Kolozsvár, Piața Mátyás király-tér Nr. 26.
— (Lângă farmacia lui Hintz). —

Aici se fac și se măresc cele mai frumoase fotografii, deasemenea acvarele, picturi în olei, specialități pe pânze ori mătase cari prin spălare nu se strică. La firmă fiți cu băgare de seamă n'o confundați, Cluj—Kolozsvár, piața Mátyás király-tér 26, lângă farmacia lui Hintz. Referindu-vă la „Tribuna“ veți avea favor în prețuri.

Zorger György

lăcătar artistic și pentru clădiri
Nagyvárad, Körös-utca 9.

Pregătește orice lucrări din acest ram, cât și reparaturi ca scări, coridoare, cerdacuri, grillage, căminuri, porți, ferărie pentru portale și clădiri, deasemenea repararea și prefacerea caselor vertheimlane etc. aranjament pentru măcelării și cășapi, basreliefuri, strungărie de metal, aranjamente pentru biserică în execuție splendidă. Desemnuri și prospecte se trimit gratuit.

SENZAȚIE!

Marele magazin de modă

aranjat după modelul orașelor mondiale
a lui

Püspöky Miklós

Kolozsvár, Mátyás király-tér 20.

(In propria casă, edificată pentru acest scop).

— Secții deosebite. —

Modă bărbătească | Modă pentru copii

Modă pentru femei | Trusouri.

Rufărie, Pânze, Albituri.

Pentru atelierul meu de împletit ciorapi, primesc orice comande.

In atenția onoratelor dame!

In salonul de modă pentru pălării speciale de dame, deschis în Sibiu, Fleischergasse Nr. 7—9, al doamnei Johanna Jekeli,

se găsesc în bogat asortiment cele mai noi modele de Paris, atât gata cât și forme numai. Intrarea e liberă și neobligătoare, prețurile cele mai moderate.

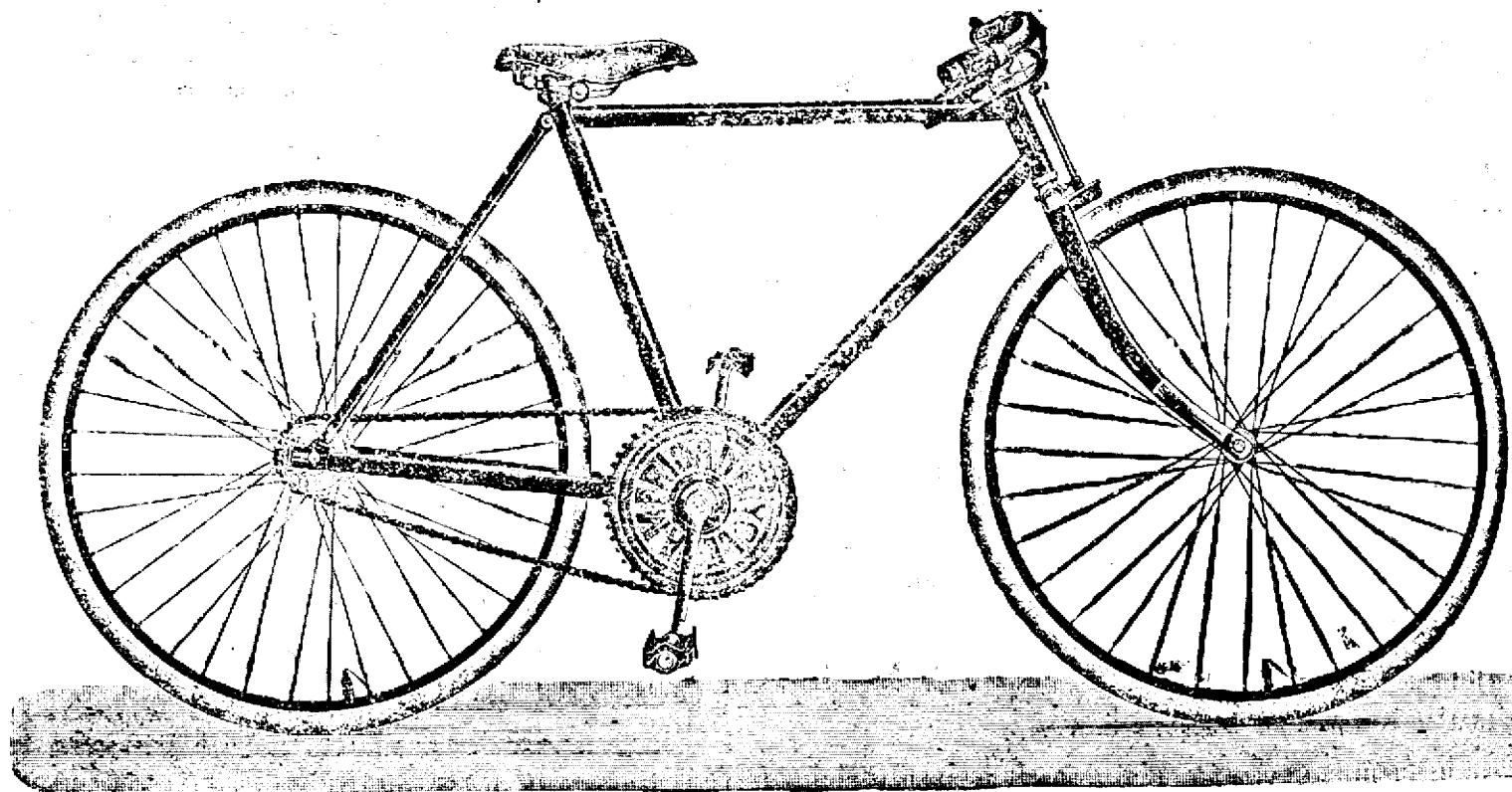
Se primesc totfelul de reparaturi și transformări; pălării de doliu se fac gata în 24 ore.

Se află în depozit tot felul de reticole, genți pentru dame, moderne și prima calitate.

Cicla Americană model 1910

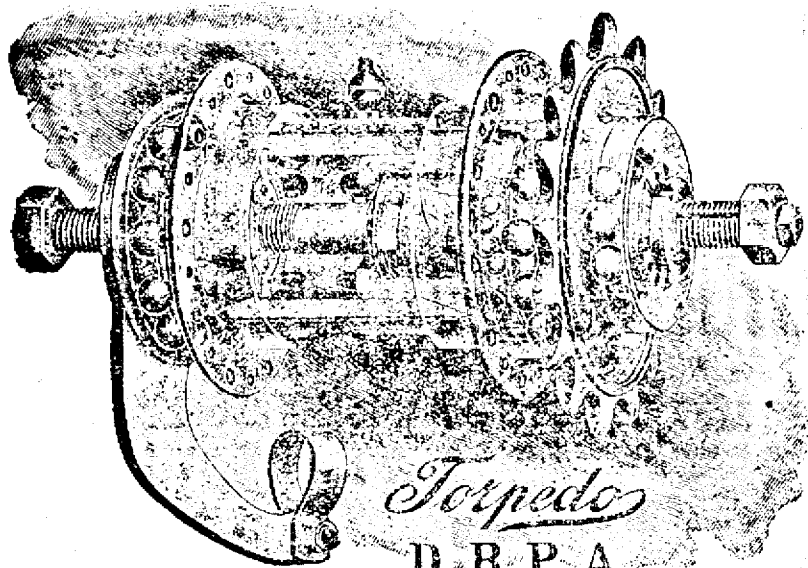
e cea mai bună bicicletă pentru ture din lumea întreagă, costă 96 Cor. — espedată franco la ori-ce stațiune.

Adresa pentru scrisori și telegrame:
Ladányi Izsó, Timișoara.

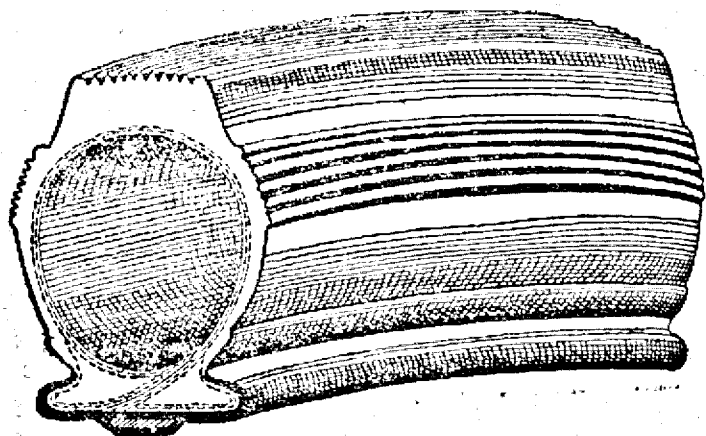

Filia: GYARVÁROS, str. Principala Nr. 24.

Cadrul e edificat modern, călit pe dinlăuntru, acoperit cu cea mai fină poleială neagră, osia pedalelor are alături de lanțul roții de transmisiune un suport contra prafului. Pedalele sunt așezate în mod foarte deosebit pe o osie escludând prin aceasta nesiguranta roții de transmisiune. Manivela de format elegant e frumos împodobită și așezată în feava brațului. Aranjamentul frânei e provizoriu cu un rezort nevăzut, ceea-ce împiedică murdărirea sau nefuncționarea franei. Apărătoarele sunt obtuse cupolei negre foarte fine. Lanțul masiv de transmisiune e cu inscripția frumos lustruită „Cycle American“. Pedale de gumă elastică cele mai noi și cea mai bună calitate, osii și spițe. Învălitoarele sunt foarte trainice și pe lângă un plus de 10 Cor. trimit învălitorii de munte în grosime de un deget. Pentru calitate se garantează un an.

Roată automată cu frână liberă „Torpedó”
15 Cor.

Învălitori pentru munte
cu o boltitură de grosimea degetului,
bucata Cor. 7-50.

P. T. Numita bicicletă „Cycle American“ o vând spre deplina mulțămire a clientelei mele de ani de-a rândul, așa că oamenii îngrămădindu-se aici nu se mai pot efectua prompt. Acum însă mi-a reușit să câștig vânzarea exclusivă pentru Ungaria a reanmitelor biciclete „Cycle American“, prin ceea-ce mi s'a dat ocazia ca să am depozit permanent din acest articol și ori ce comandă să efectueze în decurs de 48 de ore. A și sosit un întreg vagon de biciclete „Cycle American“ model 1910 și trimet acest vehicul pentru ture, renumit în toată lumea, pentru 96 Cor., pe deplin echipat și liber, în ori-ce parte a Ungariei și Croației — de asemenea în ori-ce gară a Slavoniei, Bosniei și Herțegovinei. La comandă e de ajuns o anticipație de 10 Cor., iar restul se rambursează. Dacă dorește cineva o roată automată ca cea de mai sus, atunci prețul se urcă cu 15 Cor. La cerere bicicleta se va providea cu apărătoare, fără nici o diferență de preț.

Vanzătorilor le recomand extra-cratell:

1 cameră internă pentru bicicletă garantată — 3 Cor.	1 învălitoare bună pentau, bicicletă garantată — Cor. 4-50
1 cea mai bună pompă pentru bicicletă garantată 4 „	1 „ de munte, ca mai sus — — — „ 7-50
1 învălitoare de munte (prima) — — — 9 Cor.	

Cel mai mare depozit de ori ce părți constitutive pentru biciclete, de asemenea cel mai bun atelier pentru repararea lor, a mașinelor și gramofonelor. Ori ce comandă după primire se efectuește îndată, iar cele neconvenabile se schimbă.

Cu stimă

LADÁNYI IZSÓ,

mare comerciant de aparate și biciclete
TIMIȘOARA, Intraurban în fața edificiului seminarului rom.-cat.
Telefon 577.